

Kartenos piliakalnis su
gyvenvieta (u. k. 23783),
Kretingos r. sav., Kartenos mstl.

PRIEDAI

(12 priedų; 38 lapai, 1 kompaktinė plokštelė)

Leidimas galioja iki 2012-11-30

LEIDIMAS

vykdyti archeologinius tyrimus

2012-04-10 Nr. 19

Vilnius

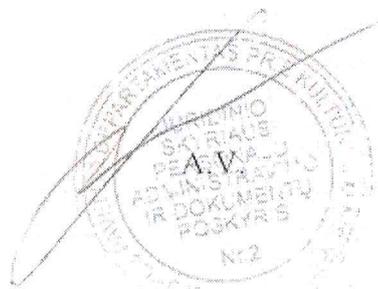
Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str. šis leidimas išduotas **Juliui Kanarskui**

Vykdyti Kartenos piliakalnio su gyvenvieta (23783) teritorijos, Kretingos r. sav., Kartenos mstl., **žvalgomojus archeologinius tyrimus**

taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: Kartenos piliakalnio su gyvenvieta (23783), Kretingos r. sav., Kartenos mstl., 2012 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų projektas, 2012 04 02 Nr. 19.

Apskaitos, paveldotvarkos planavimo skyriaus
vyr.iausiasis specialistas

V. Lučunas

<p>Tyrėjas: Julius Kanarskas Tel.: +370-670-68724 +370-616-83661 Užsakovas: UAB „Rekreacinė statyba“, Žirnių g. 17, LT-02120 Vilnius; Buveinė: Laisvės pr. 77-201, LT-06122 Vilnius Tel/faks. 8-5-2742777</p>	<p>Patvirtinta užsakovo:</p> <p style="text-align: center;">Direktorius Algimantas Štukėta</p> <p style="text-align: center;"><small>(vardo, pavardė, pareigybė, parašas, spaudra)</small></p> <p>Data: 2012-03-20</p>
---	---

**Kartenos piliakalnio su gyvenvieta (23783), Kretingos r. sav., Kartenos mstl.,
 2012 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų**

PROJEKTAS

Kretinga, 2012 m. kovo 29 d.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Bendrieji duomenys

Kartenos piliakalnio kompleksas yra į P-PV nuo Kartenos miestelio, 0,7 km į P-PV nuo kelio Palanga-Šiauliai tilto per Miniiją ir 0,5 km į Š nuo kelio Kartena-Mikoliškiai. Tai valstybės saugomas kultūros paminklų kompleksas (23783), kurį sudaro piliakalnis, vad. Pilimi, Pilale (5223) ir gyvenvietė (23784). Teritorijos plotas – 7 ha, vizualinio apsaugos zonos pozonio plotas – 100,1 ha.¹

Piliakalnis įrengtas Miniijos kairiojo kranto aukštumos kyšulyje. Iš Š ir V jį juosia Miniijos, iš R – bevardžio upelio slėnis, o P yra aukštuma. Šlaitai statūs, iki 30 m aukščio. Viršutinė 6–7 m aukščio šlaitų dalis stati, išlyginta. Aikštelė stačiakampė, 48x40 m dydžio, pailga Š-P kryptimi. Jos P pakraštyje yra 2 m aukščio, 30 m pločio pylimas, į pietus nuo kurio yra antrojo, 1,6 m aukščio, 11 m pločio pylimo galas. Juos skiria 2 m gylio, 11 m pločio ir 18 m ilgio griovys. Už antrojo pylimo yra kitas 1,5 m gylio ir 16 m pločio griovys.²

Į P-PV esančioje aukštumoje, 2,5 ha plote plyti papėdės gyvenvietė.

Piliakalnis apardytas ariant, 1915 m. kasant apkasus. Pylimas apnaikintas žvėrių urvų. Papėdės gyvenvietė buvusi intensyviai ariama, melioruojama.

2010 m. Salantų regioninio parko direkcijos užsakytu UAB „Rekreacinė statyba“ parengė „Kartenos piliakalnio tvarkymo projektą“. Jį įgyvendinant 2012 m. numatoma sukurti turizmo ir kultūrinio lankymo infrastruktūrą. Darbus vykdys UAB „Rekreacinė statyba“.

Turizmo ir kultūrinio lankymo infrastruktūros kūrimo darbai vyks piliakalnio su gyvenvietė (23783) teritorijoje ir vizualiniame apsaugos zonos pozonyje. Čia numatoma įrengti automobilių stovėjimo, poilsio ir apžvalgos aikšteles, apžvalgos takus, laiptus, pastatyti informacinius standus, ženklus, informacines ir murodomąsias rodykles, suolus, stalus, pavėsines, dviračių stovus. Takai projektuojami 1,5–2 m, o terasuoti takai – 2,2–3 m pločio. Jiems ir aikštelėms išpilti planuojamas nuimti iki 20 cm storio augalinis juodžemio sluoksnis. Infrastruktūros statiniams bus gręžiamos 0,4–1,8 m gylio ir 0,2–0,8 m skersmens stulpvietės. Visas projekte įrengiamos infrastruktūros plotas – 6377,51 m².

Tyrimų pobūdžio pagrindimas

Vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo objekto tvarkomųjų paveldosaugos darbų projekto paveldosaugos (specialiosios) ekspertizės 2010-09-24 aktu Nr. 1, išduotu ekspertizę

¹ Kartenos piliakalnis su gyvenvietė, Kretingos r. sav., Kartenos mstl. (Kartenos sen.), in: Kultūros vertybių registras [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <http://kvr.kpd.lt/heritage/Pages/KVRDetail.aspx?MC=23783&lang=lt>

² Lėtenuvos piliakalniai: atlasas, sud. Z. Baubonis, G. Zabiela, V., 2005, t. 1, p. 450–451.

atlikusio nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto, tvarkomųjų paveldosaugos darbų projektų specialiosios ekspertizės eksperto Z. Baubonio, suprojektuotų žemės judinimo vietose privaloma atlikti 127,55 m² archeologinius tyrimus ir 6250,0 m² archeologinius žvalgymus.

Archeologiniai žvalgymai bus atliekami takų ir aikštelių vietose, nuimant jose iki 20 cm storio augalinį sluoksnį, o taip pat fiksuojant už saugomos teritorijos ribų (vizualiniame pozonyje) gręžiamus gręžinius infrastruktūros statinių stulpavietėms.

Žvalgomieji archeologiniai tyrimai bus atliekami vizualiniame apsaugos zonos pozonyje šurfuojant takų ir aikštelių vietas, tikrinant ar šiame žemės judinimo darbų plote nėra kultūrinio sluoksnio. Piliakalnio aikštelyje, jo P ir V šlaituose (laiptų vietoje) numatoma kasti žvalgomąsias. Piliakalnio P ir V papėdėje bei Kartenos mitologinio akmens (5225) aplinkoje numatoma ištirti informacinių rodyklių, informacinių ženklų ir suolų vietas.

Archeologinių tyrimų tikslas

- 1) nustatyti piliakalnio kultūrinio sluoksnio būklę (išlikimo laipsnį);
- 2) ištirti infrastruktūros statinių vietose kultūrinį sluoksnį, kuris statybos metu gali būti suardytas;
- 3) patikrinti ar esama kultūrinio sluoksnio piliakalnio V papėdėje, o taip pat mitologinio akmens (5225) ir Kartenos Lurdo teritorijoje ir aplinkoje;
- 4) aptikus piliakalnio aplinkoje nesuardytą kultūrinį sluoksnį, nustatyti jo storį, stratigrafiją ir chronologiją;
- 5) surinkti judintame (suardytame) kultūriniame sluoksnyje archeologinius radinius.

Tyrimų apimtys

Tyrimų metu numatoma iškasti 3 žvalgomąsias perkasas (P1–P4) ir 41 šurfą (Š1–Š41), ištirti 130 m² dydžio plotą, o archeologinius žvalgymus atlikti 6250 m² dydžio plote. Turiamas plotas suskirstytas į 5 tyrimų zonas, iš kurių 2 (Piliakalnio ir Papėdės gyvenvietės) yra saugomoje kultūros paminklo teritorijoje, o 3 (Mūnijos slėnio, Mitologinio akmens ir Kartenos Lurdo) – vizualiniame apsaugos zonos pozonyje.

Piliakalnio zona apima piliakalnio kalvą, vad. Pilimi, Pilale, ir jos papėdę. Čia numatoma iškasti 3 žvalgomąsias perkasas, 4 šurfus projektuojamų statinių vietoje ir 2 šurfus vizualiniame pozonyje, ištirti 92 m² dydžio plotą.

Perkasa P1 piliakalnio aikštelės centrinėje dalyje, arčiau R pakraščio, tako T5 trasoje, 5x5 m dydžio, kultūrinio sluoksnio būklei (išlikimo laipsniui) nustatyti.

Perkasa P2 piliakalnio P šlaite, 2x10 m dydžio, laiptų vietai ištirti (viršutinė šlaito vieta netiriama, kadangi ji suformuota 1995 m. užpilus šioje vietoje buvusią bunkerio duobę).

Perkasa P3 piliakalnio V šlaitė, 2x20 m dydžio, laiptų vietai ištirti ir papėdės kultūrinio sluoksnio būklei nustatyti.

Šūrfas Š1 piliakalnio ŠV papėdėje, 1x1 m dydžio, rodyklės IR2 vietai ištirti.

Šūrfas Š2 V papėdėje prie aikštelės A12, 1x1 m dydžio, rodyklės IR3 vietai ištirti.

Šūrfas Š3 P papėdėje priešais aikštelę A13, 1x2 m dydžio, ženklo IŽ vietai ištirti.

Šūrfas Š4 P papėdėje priešais aikštelę A13, 1x1 m dydžio, rodyklės IR vietai ištirti.

Šūrfas Š5 R papėdėje, 1x1 m dydžio, vizualiniame pozonyje, tako T6 trasai patikrinti.

Šūrfas Š6 R papėdėje, 1x1 m dydžio, vizualiniame pozonyje, tako T6 trasai patikrinti.

Papėdės gyvenvietės zona apima tarp piliakalnio, Kūlupio ir Minijos esančią saugomos teritorijos dalį ir jos aplinką. Ankstesnių žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų metu nustatyta, kad papėdės gyvenvietės kultūrinio sluoksnio viršutinis 25 cm storio horizontas suardytas žemės judinimo (arimo) darbų metu³, todėl čia bus vykdomi archeologiniai žvalgymai, o šūrfai kasami rodyklių vietose bei siekiant patikrinti ar gyvenvietės teritorija nesitęsia į V ir PV nuo kultūros vertybių registre nustatytos ribos. Čia planuojama iškasti 7 šūrfus, ištirti 7 m² dydžio plotą.

Šūrfas Š7 papėdės gyvenvietėje, 1x1 m dydžio, rodyklės IR2-1 vietai ištirti.

Šūrfai Š8–Š11 vizualiniame pozonyje, tako T4A trasai patikrinti.

Šūrfas Š12 vizualiniame pozonyje, aikštelės A5 vietai patikrinti.

Šūrfas Š13 teritorijos ŠV pakraštyje, rodyklės IR2-2 vietai ištirti.

Mitologinio akmens zona apima aikštelę A6, projektuojamą į P nuo akmens (5225). Čia infrastruktūros statinių vietoje planuojama kasti 4 šūrfus, ištirti 7 m² dydžio plotą.

Šūrfas Š14 aikštelės ŠR dalyje, 1x2 m dydžio, pirmojo suolo SL1 vietai ištirti.

Šūrfas Š15 aikštelės ŠV dalyje, 1x2 m dydžio, antrojo suolo SL1 vietai ištirti.

Šūrfas Š16 aikštelės PV dalyje, 1x2 m dydžio, dviračių stovo DS1 vietai ištirti.

Šūrfas Š17 aikštelės PR dalyje, 1x1 m dydžio, stendo IS2 vietai ištirti.

Minijos slėnio zona yra vizualiniame apsaugos zonos pozonyje į ŠV nuo piliakalnio, apima slėnio kyšulį, perskirtą bevardžio upelio vagos. Jos Š ir R dalys buvusios ariamos, o PV dalis – dirvonuojanti. Planuojama kasti 10 šūrfų, ištirti 10 m² dydžio plotą.

Šūrfas Š18 aikštelės A1 ŠV dalyje, 1x1 m dydžio, aikštelės vietai patikrinti.

Šūrfas Š19 aikštelės A1 R dalyje, 1x1 m dydžio, aikštelės vietai patikrinti.

Šūrfas Š20, 1x1 m dydžio, lauko tualetų vietai patikrinti.

Šūrfas Š21, 30 m į P nuo aikštelės A1, 1x1 m dydžio, tako T2 trasai patikrinti.

Šūrfas Š22, 50 m į PV nuo Š21, 1x1 m dydžio, tako T2 trasai patikrinti.

Šūrfas Š23, 50 m į PV nuo Š22, 1x1 m dydžio, tako T2 trasai patikrinti.

³ Motkūnas V., 1992 m. Kretingos rajono žvalgomosios archeologinės ekspedicijos ataskaita, in: KPC paveldosaugos biblioteka, f.28, ap.1, b.14, l. 18.

Šurfas Š24, aikštelės A2 centrinė dalis, 1x1 m dydžio, aikštelei ir laužavietei patikrinti.

Šurfas Š25, 50 m į PR nuo Š20, 1x1 m dydžio, tako T1 trasai patikrinti.

Šurfas Š26 aikštelėje A3, 1x1 m dydžio, ženklo IŽ1 vietai patikrinti.

Šurfas Š27, 25 m į PV nuo Š25, 1x1 m dydžio, tako T1 trasai patikrinti.

Kartenos Lurdo zona apima Minijos ir Kūlupio santakos kairiajame krante stūksantį aukštumos kyšulį. Aukštuma buvusi ariama, joje XX a. I pusėje stovėjo sodyba, šalia kurios 1922 m. įrengtas Kartenos Lurdas. Čia numatoma iškasti 14 šurfių, ištirti 14 m² dydžio plotą.

Šurfas Š28 aukštumos kyšulio smaigalyje ties santaka, 1x1 m dydžio, tako T4 trasoje.

Šurfas Š29 50 m į PV nuo Š27, šlaito terasoje, 1x1 m dydžio, tako T4 trasoje.

Šurfas Š30 50 m į PV nuo Š28, šlaito terasoje, 1x1 m dydžio, tako T4 trasoje.

Šurfas Š31 50 m į PV nuo Š29, šlaito terasoje, 1x1 m dydžio, tako T4 trasoje.

Šurfas Š32 aukštumos V pakraštyje, 1x1 m dydžio, rodyklės IR2-2 vietai patikrinti.

Šurfas Š33 aukštumos V pakraštyje, 1x1 m dydžio, suolų SL1 vietai patikrinti.

Šurfas Š34 aukštumos centrinėje dalyje, 1x1 m dydžio, tako T2A vietai patikrinti.

Šurfas Š35 aukštumos R dalyje, 1x1 m dydžio, aikštelės A7 vietai patikrinti.

Šurfas Š36 aukštumos Š pakraštyje, 1x1 m dydžio, lauko tualetu vietai patikrinti.

Šurfas Š37 aikštelėje A8, 1x1 m dydžio, suolų SL1 vietai patikrinti.

Šurfas Š38 aikštelėje A9, 1x1 m dydžio, suolų SL1 vietai patikrinti.

Šurfas Š39 tarp aikštelių A9 ir A10, 1x1 m dydžio, tako T3 trasoje.

Šurfas Š40 aikštelėje A10, 1x1 m dydžio, aikštelės vietai patikrinti.

Šurfas Š41 Kūlupio vingio kyšulyje, 1x1 m dydžio, tako T3 trasoje.

Šurfai kasami iki kultūrinio sluoksnio, o jo neaptikus – iki įžemio. Žvalgomosios perkasos kasamos iki įžemio. Tyrimų metu naujai aptikus nejudintą kultūrinį sluoksnį, o piliakalnio teritorijoje nustatčius, kad nesuardytas archeologinis sluoksnis prasideda mažiau nei 20 cm gylyje, nesuardyto kultūrinio sluoksnio paplitimo ribose bus organizuojami papildomi žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai iki projektinio šių infrastruktūros objektų gylio. Jie bus vykdomi parengus archeologinių tyrinėjimų projekto papildymą ir jį aprobavus Mokslinei archeologijos komisijai.

Tyrimų trukmė

Darbus numatoma vykdyti 2012 m. balandžio 16 d. – rugpjūčio 31 d.

Ankstesni tyrimai

Pirmąkart piliakalnis pažymėtas 1899 m. Vilniaus senienų muziejaus vedėjo F. Pokrovskio

parengtame Kauno gubernijos archeologijos žemėlapyje⁴.

XX a. pr. jį žvalgė L. Kėivickis⁵, 1948 ir 1966 m. – LII⁶, 1982 m. – MMT⁷, 1992 m. – KPC⁸. Žvalgymų metu gyvenvietės teritorijoje rasta grublėtos keramikos, nustatyta, kad papėdės gyvenvietės archeologinis sluoksnis iki 25 cm gylio sunaikintas arimo metu. Po juo į P nuo piliakalnio aptiktas iki 25 cm storio nesuardytas archeologinis sluoksnis su gausiais degėšiais, anglimis, molio tinku ir pan.

1995 m. pylimą tyrinėjo J. Kanarskas. Nustatyta, kad pylimas plūktas iš molio mažiausiai per du kartus, ankstesnio pylimo viršuje fiksuoti degėšiai⁹.

Piliakalnis datuojamas I tūkst. – XIII a. viduriu. Manoma, kad ant jo stovėjo 1253 m. Kuršo vyskupo Henriko rašte Livonijos ordino magistrui dėl pietinių kurių žemių dalybų minima Kartenos (lot. Cartine) pilis.

PRIDEDAMA:

1. Kartenos piliakalnio tvarkymo ir tiriamų vietų projekto planas, 1 lp.
2. Kartenos piliakalnio su gyvenvieta fotofiksacija, 3 lp., 9 nuotr.

Archeologas

Julius Kanarskas

⁴ Позровский Ф. В. Археологическая карта Ковенской губернии, Вильна, 1899, с. 93.

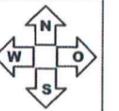
⁵ Krzywicki L. Korciany, in: *Encyklopedia powszechna*, Warszawa, 1903, t. 57–58; Kėivickis L., *Žemaičių senovė*, Kaunas–Marijampolė, 1928.

⁶ Kulikauskas P., Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Lietuvos istorijos instituto archeologinės ekspedicijos, įvykusios nuo 1948 m. liepos 20 d. iki rugpjūčio 26 d. dienoraštis, *Lietuvos istorijos instituto rankraštynas (toliau – LIIIR)*, f. 1, b. 1; Tautavičius A., 1966 m. žvalgomosios archeologinės ekspedicijos ataskaita, *LIIIR*, b. 246, l. 21; *L44*, t. 2, p. 81, eil. Nr. 298.

⁷ Žvalgymų medžiaga saugoma KPC.

⁸ Morkūnas V., 1992 m. Kretingos rajono žvalgomosios archeologinės ekspedicijos ataskaita, in: *KPC paveldosaugos biblioteka*, f.28, ap.1, b.14.

⁹ Kanarskas J. Kartenos piliakalnio (AR-505), Kretingos raj., eroduojamo šlaito sutvirtinimo darbų archeologinės priežiūros ataskaita, 1995, in: *Kretingos muziejaus mokslinis archyvas*, f. 1, b. 113; *LIIIR*, f. 1, b. 1319.

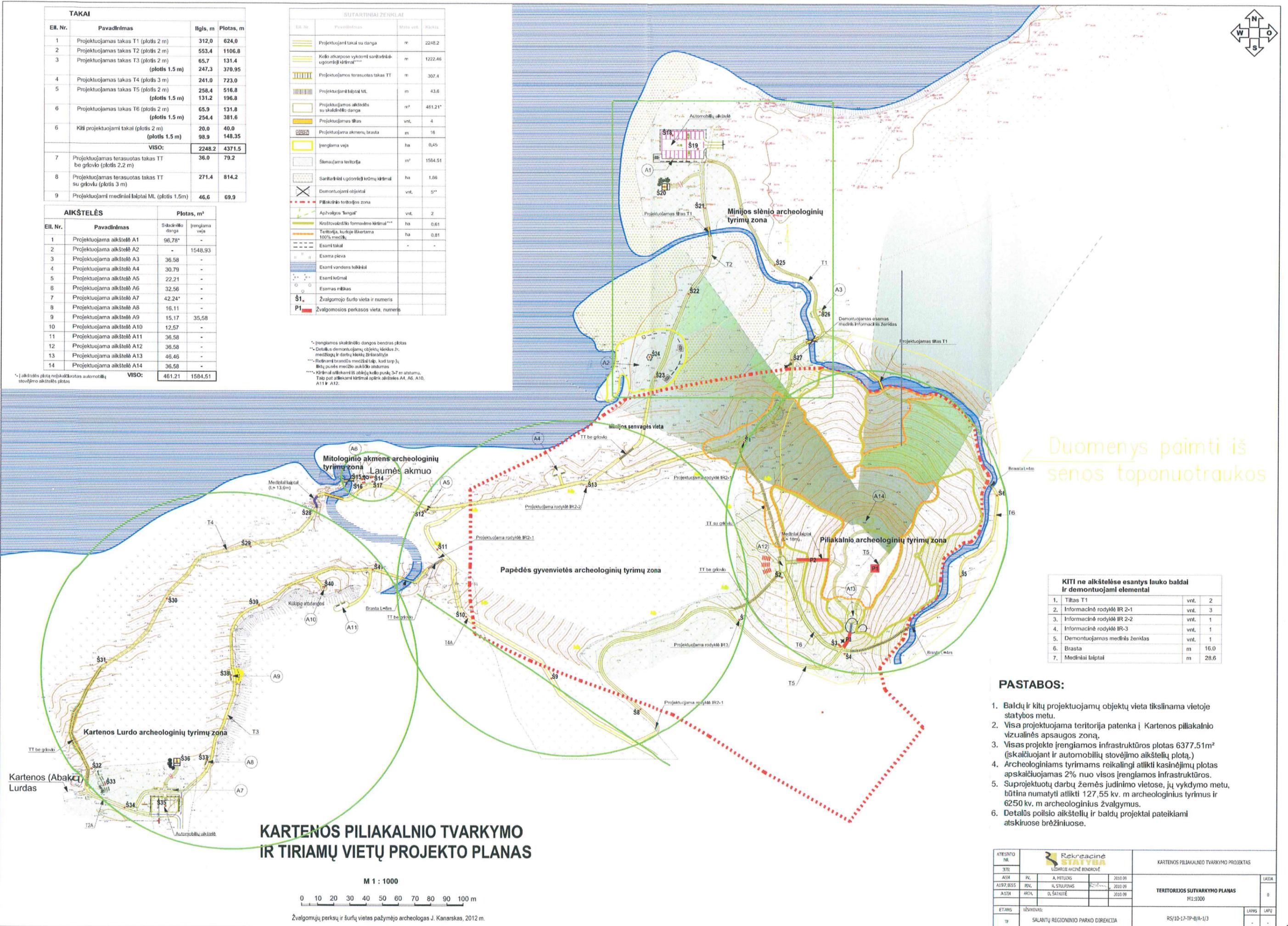
TAKAI			
Eil. Nr.	Pavadinimas	Ilgis, m	Plotas, m
1	Projektuojamas takas T1 (plotis 2 m)	312,0	624,0
2	Projektuojamas takas T2 (plotis 2 m)	553,4	1106,8
3	Projektuojamas takas T3 (plotis 2 m)	65,7	131,4
	(plotis 1.5 m)	247,3	370,95
4	Projektuojamas takas T4 (plotis 3 m)	241,0	723,0
5	Projektuojamas takas T5 (plotis 2 m)	258,4	516,8
	(plotis 1.5 m)	131,2	196,8
6	Projektuojamas takas T6 (plotis 2 m)	65,9	131,8
	(plotis 1.5 m)	254,4	381,6
6	Kiti projektuojami takai (plotis 2 m)	20,0	40,0
	(plotis 1.5 m)	98,9	148,35
VISO:		2248,2	4371,5
7	Projektuojamas terasuotas takas TT be grėvio (plotis 2,2 m)	36,0	79,2
8	Projektuojamas terasuotas takas TT su grėviu (plotis 3 m)	271,4	814,2
9	Projektuojami mediniai laiptai ML (plotis 1,5m)	46,6	69,9

SUTARTINIAI ŽENKLAI			
Eil. Nr.	Pavadinimas	Matav. višt.	Kibiris
1	Projektuojami takai su danga	m	2248,2
2	Kelio atkarpos vykdomi sanitariniai-ugdomieji kirtimai***	m	1222,46
3	Projektuojamas terasuotas takas TT	m	307,4
4	Projektuojami laiptai ML	m	43,6
5	Projektuojamas aikštelės su skaldinėlio danga	m²	461,21*
6	Projektuojamas šlaitas	vnt.	4
7	Projektuojama akmenų brasta	m	16
8	Įrengiama veja	ha	0,45
9	Šešaujami teritorija	m²	1584,51
10	Sanitariniai-ugdomieji krūmų kirtimai	ha	1,66
11	Demontuojami objektai	vnt.	5**
12	Piliakalnio teritorijos zona		
13	Apžvalgos "langai"	vnt.	2
14	Kraštovaizdžio formavimo kirtimai***	ha	0,61
15	Teritorija, kurioje būvertama 100% medžiu	ha	0,81
16	Esami takai	-	-
17	Esama pieva		
18	Esami vandens telkiniai		
19	Esami krūmai		
20	Esamas miškas		
21	Žvalgomojo šurlo vieta ir numeris		
22	Žvalgomosios perkamos vieta, numeris		

AIKŠTELĖS			
Eil. Nr.	Pavadinimas	Skaldinėlio danga	Įrengiama veja
1	Projektuojama aikštelė A1	96,78*	-
2	Projektuojama aikštelė A2	-	1548,93
3	Projektuojama aikštelė A3	36,58	-
4	Projektuojama aikštelė A4	30,79	-
5	Projektuojama aikštelė A5	22,21	-
6	Projektuojama aikštelė A6	32,56	-
7	Projektuojama aikštelė A7	42,24*	-
8	Projektuojama aikštelė A8	16,11	-
9	Projektuojama aikštelė A9	15,17	35,58
10	Projektuojama aikštelė A10	12,57	-
11	Projektuojama aikštelė A11	36,58	-
12	Projektuojama aikštelė A12	36,58	-
13	Projektuojama aikštelė A13	46,46	-
14	Projektuojama aikštelė A14	36,58	-
VISO:		461,21	1584,51

* - įrengiamos skaldinėlio dangos bendras plotas
 ** - detalūs demontuojamų objektų kiekis žr. medžiagų ir darbų kiekių žinynuose
 *** - Reikiami brandūs medžiai tarp. kad tarp jų būtų pušis medžio aukštis atbamas
 **** - kirtimai atliekami iš abiejų pusių 3-7 m atstumu. Taip pat atliekami kirtimai aplink aikšteles A4, A6, A10, A11 ir A12.

* - į aikštelės plotą neįskaičiuotas automobilių stovėjimo aikštelės plotas

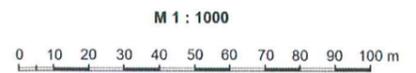
Duomenys paimti iš senos toponuotraukos

KITI ne aikštelėse esantys lauko baldai ir demontuojami elementai		
1.	Tiltas T1	vnt. 2
2.	Informacinė rodyklė IR 2-1	vnt. 3
3.	Informacinė rodyklė IR 2-2	vnt. 1
4.	Informacinė rodyklė IR-3	vnt. 1
5.	Demontuojamas medinis ženklas	vnt. 1
6.	Brasta	m 16,0
7.	Mediniai laiptai	m 28,6

PASTABOS:

- Baldų ir kitų projektuojamų objektų vieta tikslinama vietoje statybos metu.
- Visa projektuojama teritorija patenka į Kartenos piliakalnio vizualinės apsaugos zoną.
- Visas projekte įrengiamos infrastruktūros plotas 6377,51m² (įskaičiuojant ir automobilių stovėjimo aikštelių plotą.)
- Archeologiniams tyrimams reikalingi atlikti kasinėjimų plotas apskaičiuojamas 2% nuo visos įrengiamos infrastruktūros.
- Suprojektuotų darbų žemės judinimo vietoje, jų vykdymo metu, būtina numatyti atlikti 127,55 kv. m archeologinius tyrimus ir 6250 kv. m archeologinius žvalgymus.
- Detalūs poilsio aikštelių ir baldų projektai pateikiami atskirose brėžiniuose.

KARTENOS PILIAKALNIO TVARKYMO IR TIRIAMŲ VIETŲ PROJEKTO PLANAS

Žvalgomųjų perksų ir šurlo vietų pažymėjo archeologas J. Kanarskas, 2012 m.

ATESTATO NR.	Rekreacinė STAVYBA			KARTENOS PILIAKALNIO TVARKYMO PROJEKTAS	
375	LUDARAI AKCINĖ BENDROVĖ				
ASD	IV.	A. MITUZAS	2010 09	LAIDA	
A197,855	PROV.	R. STULPINAS	2010 05	TERITORIJOS SUTVARKYMO PLANAS	
A174	AREJA	D. ŠATKUTĖ	2010 09	M1:1000	
ETAPAS	UŠKOVAVAS			LAPAS	LAPŲ
19	SALANTŲ REGIONINIO PARKO DIREKCIJA			RS/10-17-TP-B/A-1/3	-

KARTENOS PILIAKALNIS SU GYVENVIETE (2373). FOTOFIKSACIJA. 1 LAPAS

1 nuotr.:
Kartenos piliakalnis (5223).
Vaizdas iš ŠR pusės.

2 nuotr.:
Minijos vingio kyšulys, kuriame
projektuojamos aikštelės A1, A2.
Bendras vaizdas iš PR pusės.

3 nuotr.:
Piliakalnio su gyvenvieta
(23783) teritorijos ŠV pakraštyje
projektuojamos apžvalgos
aikštelės A4 vieta.
Vaizdas iš P pusės.

KARTENOS PILIAKALNIS SU GYVENVIETE (2373). FOTOFIKSACIJA. 2 LAPAS

4 nuotr.:

Akmuo, vad. Laumės akmeniu su
Karvės (Velnio) pėda (5225).
Bendras vaizdas iš ŠR pusės.

5 nuotr.:

Kairiajame Minijos krante
esantis aukštumos
kyšulys, įsiterpiantis į
santaką su Kūlupiu.
Vaizdas iš PV pusės.

6 nuotr.:

Kairiajame Minijos krante
esantis terasuotas aukštumos
šlaitas.
Vaizdas iš PV pusės.

KARTENOS PILIAKALNIS SU GYVENVIETE (2373). FOTOFIKSACIJA. 3 LAPAS

7 nuotr.:
Projektuojamos aikštelės A7
vieta vizualiniame apsaugos
zonos pozonyje priešais
Kartenos Lurdą.
Vaizdas iš R pusės.

8 nuotr.:
Projektuojamos aikštelės A9
(pirmame plane) ir tako T3
palei Kūlupio kairiojo kranto
atodangą vieta.
Vaizdas iš V-PV pusės.

9 nuotr.:
Papėdės gyvenvietės (23784)
ŠV pakraštys (projektuojamo
tako T5 atkarpos vieta).
Vaizdas iš ŠR pusės.

<p>Tyrėjas: Julius Kanarskas Tel.: +370-670-68724 +370-616-83661 Užsakovas: UAB „Rekreacinė statyba“ Žimių g. 17, LT-02120 Vilnius; Buveinė: Laisvės pr. 77-201, LT-06122 Vilnius Tel/faks. 8-5-2742777</p>	<p>Patvirtinta užsakovo:</p> <p>Direktorius Algimantas Šinkšta</p> <p>(vardas, pavardė, pareigos, parašas, spaudas)</p> <p>Data: 2012-06-21</p>
---	--

**Kartenos piliakalnio su gyvenvieta (23783), Kretingos r. sav., Kartenos mstl.,
 2012 m. žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų**

PROJEKTO PAPILDYMAS

Kretinga,
 2012 m. birželio 21 d.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Bendrieji duomenys

Vadovaujantis MAK 2012-04-03 posėdyje Nr. 7 patvirtintu projektu ir KPD 2012-04-10 išduotu leidimu Nr. 19, 2012-05-02 buvo pradėti Kartenos piliakalnio su gyvenviete komplekso (u. k. 23783) žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai ir archeologiniai žvalgymai. Jie atliekami įgyvendinant Kartenos piliakalnio tvarkymo projektą, kurio tikslas – pritaikyti piliakalnio su gyvenviete kompleksą pažintiniam lankymui, sukurti turizmo ir kultūrinio lankymo infrastruktūrą. Darbų vykdytojas – UAB „Rekreacinė statyba“.

Prieš pradėdant tvarkymo darbus, projektuojamų takų ir aikštelių teritorijoje buvo atlikti žvalgomieji tyrimai ir archeologiniai žvalgymai. Iš planuotų 3 žvalgomųjų perkasų (P1–P3) ir 41 šurfo (Š1–Š41) žvalgomųjų tyrimų metu buvo iškasta 1 žvalgomoji 5x5 m dydžio perkasa P1 (1 nuotr.) ir 34 žvalgomieji šurfai – 31 šurfas (Š5, Š6, Š8–Š13, Š17–Š19, Š21–Š35, Š37–Š41) 1x1 m dydžio ir 3 šurfai (Š14–Š16) 2x1 m dydžio. Iš viso ištirtas 62 m² dydžio plotas. Šurfai Š1–Š4, Š7, Š20, Š36 ir žvalgomosios perkasos P2, P3 nekastos laukiant tvarkymo darbų pradžios, kadangi jų vietos bus tikslinamos piliakalnio komplekso tvarkymo darbų metu. Šiuo metu yra atliekami atidengtų takų lovių archeologiniai žvalgymai.

Tyrimų metu konstatuota, kad pagal piliakalnio tvarkymo projektą didžiausias lankytojų srautas planuojamas aikštelės A12 zonoje (žr. planas: A12). Ji suprojektuota piliakalnio V papėdėje, senovės gyvenvietės teritorijoje. Čia numatoma rengti Kartenos miestelio kultūrinius renginius, statyti nestacionarius baldus. Ši invazija piliakalnio komplekso teritorijoje nepageidautina, kadangi į masinius renginius susibūrusi minia nutryps piliakalnio šlaitus, sudarys sąlygas jų erozijai. Be to, prie piliakalnio esanti aikštelė neišvengiamai trauks žmones kitu metų laiku. Kyla pavojus, kad jos teritorijoje ir aplinkoje, prie piliakalnio ir papėdės gyvenvietėje gali būti įrengiamos savavališkos stovyklavietės su ugniavietėmis, kurios terš ne tik gamtinę aplinką, bet ir kultūrinį sluoksnį.

Atsižvelgdama į šias pastabas, UAB „Rekreacinė statyba“ koregavo tvarkymo darbų projektą. Renginių aikštelę A12 iš piliakalnio papėdės perkėlė už saugomos kultūros paminklo teritorijos, į Minijos slėnį. Taip pat buvo atsisakyta aikštelės A12 jungčių: medinių laiptų piliakalnio V šlaite ir terasuoto tako be griovio papėdės gyvenvietės šlaite (žr. planas: A12).

Po kraštovaizdžio formavimo kirtimų atsivėrus vietovės reljefui, neišvengta ir kitų projekto korektūrų. Nutarta atsisakyti papėdės gyvenvietės PV dalyje projektuoto tako T5 V dalies. Jo R dalis su papėdės gyvenvietės teritorijos Š pakraščiu einančiu taku T2 bus jungiama nauja atkarpa, nutiesta miške, aukštumos šlaite esančia proskyna (žr. planas: Projektuojama takų T2–T5 jungtis; 4 ir 5 nuotr.). Papėdės gyvenvietės ŠV pakraštyje, miške, prie tako T2 esančioje laukymėje numatyta erdvė naujai

poilsio aikštelei (žr. planas: Projektuojama nauja aikštelė; 3 nuotr.). Piliakalnio teritorijoje koreguojami pagrindiniai mediniai laiptai: jie tiesinami ir keliami porą metrų į V pusę. Į R nuo šių laiptų piliakalnio PR šlaite, buvusio gynybinio griovio vietoje projektuotas terasuotas takas taip pat tiesinamas, jo apatinėje dalyje rengiami 16 m ilgio mediniai laiptai, brasta per bevardį upelį nukeliama piečiau, kitapus upelio esanti tako T6 atkarpos vieta taip pat koreguojama (žr. planas: Koreguojama tako ir brastos vieta, piliakalnio šlaite rengiami laiptai).

Atliktų tyrimų rezultatai

Tiriama teritorija padalinta į 4 zonas: a) piliakalnio, b) papėdės gyvenvietės, c) mitologinio akmens, d) Minijos slėnio ir e) Kartenos Lurdo.

Į Piliakalnio archeologinių tyrimų zoną patenka piliakalnis su papėde ir kitapus bevardžio upelio, į R nuo saugomos kultūros paminklų komplekso teritorijos esantis aukštumos šlaito pakraštys. Siekiant nustatyti kultūrinio sluoksnio būklę, piliakalnio aikštelėje iširta žvalgomoji perkasa P1, pamatuota pakilesnėje vietoje, esančioje į Š nuo gynybinio pylimo, arčiau piliakalnio R šlaito. Ji 5x5 m dydžio, iki 40 cm gylio. Nustatyta, kad archeologinis sluoksnis perartas iki pat priemolio įžemio. Armenyje rasta pavienių molio tinko gabalėlių ir lipdytos keramikos lygiu paviršiumi šukių, surinkta 7,62 mm kalibro šovinių tūtelių (I-jo pasaulinio karo metu piliakalnyje buvo įsitvirtinęs Rusijos kariuomenės dalinys). Nuėmus armenų įžemyje atsidengė ir buvo iširtos 28 stulpavietės (pav. 1). Jos apskrito plano, dauguma cilindro, kitos – dubens pavidalo skerspjūvio, 9–40 cm gylio (gilesnės – cilindrinės), 24–30 cm (keturios – iki 40 cm) skersmens, išsidėsčiusios eilėmis, kuriose atitolusios viena nuo kitos nuo 14 cm iki 1,4 m (1 nuotr.). Jų užpildas – tamsi, su smulkiais angliukais ir molio tinko trupiniais maišyta žemė. Kai kurių užpilde aptikta pavienių lipdytos keramikos šukių. Šešiose duobėse rasta nedidelių akmenų, kuriais buvę apdėti stulpai.

Į R nuo saugomos teritorijos, kitapus bevardžio upelio iškastuose šurfuose Š5 ir Š6 rasta smarkiai apnaikinto archeologinio sluoksnio pėdsakų. Sluoksnis permaišytas žemės darbų metu, jame gausu degėsių, pastebėta smulkių molio tinko fragmentų, rasta lipdytos keramikos lygiu paviršiumi šukė. Radiniai liudija, kad už saugomos kultūros paminklo teritorijos yra neregistrinė papėdės gyvenvietė, kuri buvusi ariama, o šiuo metu apaugusi sodintu spygliuočių jaunuolynu.

Žvalgant teritoriją metalo detektoriumi, piliakalnio aikštelėje aptikta metalinių kamščių nuo butelių, taip pat šovinio tūtelė ir XX a. II pusei būdingas sulankstomas peiliukas. Naujai išaiškintoje papėdės gyvenvietėje susidurta su spygliuotos vielos fragmentais, rasta šovinio tūtelė.

Papėdės gyvenvietės zonoje iškastuose šurfuose Š8–Š13 archeologinio sluoksnio nerasta. Teritorijos Š–ŠV pakraštyje aptikta XX a. sodybvietei būdingų geležinių vinių, vielos, kitų metalinių ir plastmasinių dirbinių fragmentų, žiestos ir glazūruotos keramikos šukių.

Mitologinio akmens zonoje abipus akmens, vad. Laumės kūliu su Karvės (Velnio) pėda, numa-

tomų suolų, stendo ir dviračių stovo vietoje iškastuose šurfluose (Š14–Š17) tuoj po velėniniu sluoksniu susidurta su ledynmečio paliktu žvyringu riedulynu. Teritorijoje rasta XX a. būdingų alkoholinių gėrimų butelių duženų ir kamščių. Archeologinę ar istorinę-kultūrinę vertę turinčių radinių ir kultūrinio sluoksnio neaptikta.

Minijos slėnio zonoje iškasti šurfai Š18, Š19, Š21–Š27. Kultūrinio sluoksnio nerasta. Nustatyta, kad po juodžemiu yra gamtinės kilmės, upės suplauti, 1,8–2,0 m gylyje vienas po kito išsidėstę horizontalūs smėlio ir žvyro sluoksniai. Po jais prasideda stambus žvyras.

Kartenos Lurdo zonoje iškastuose šurfluose Š28–Š35, Š37–Š41 archeologinio sluoksnio taip pat neaptikta. Takų ir aikštelių vietose archeologinių žvalgymų metu rasta pavienių XX a. būdingų metalinių dirbinių, neturinčių istorinės-kultūrinės vertės.

Tęsimų tyrimų pobūdis

Pobūdis nesikeičia – toliau bus vykdomi turizmo infrastruktūros statinių vietų archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai ir takų bei aikštelių lovių archeologiniai žvalgymai.

Tęsimų archeologinių tyrimų tikslas

- 1) ištirti koreguotose infrastruktūros statinių vietose kultūrinio sluoksnio dalį, kuri statybos metu gali būti suardyta;
- 2) surinkti judintame (suardytame) kultūriniame sluoksnyje esančius archeologinę ir kultūrinę-muziejinę vertę turinčius radinius.

Tęsimų tyrimų apimtys

Tęsiant archeologinius tyrimus numatoma iškasti 2012-04-03 MAK posėdyje Nr. 7 patvirtintame tyrimų projekte planuotus 6 šurfus (Š1–Š3, Š7, Š20, Š36). Atsižvelgiant į piliakalnio tvarkymo projekto pataisymus, numatyta koreguoti žvalgomųjų perkasų P2 ir P3 vietas bei naujai iškasti šurfus Š42–Š47.

Žvalgomosios perkasos P2 ir P3 projektuojamos patikslintoje medinių laiptų vietoje. Perkasa P2 kasama piliakalnio PR šlaito apatinėje dalyje, gynybinio griovio vietoje, o P3 – piliakalnio P šlaite (2 nuotr.). P2 ilgis – 16, o P3 – 14 metrų. Pagal techninį projektą laiptams kasami 1,0 m pločio ir 25 cm gylio loviai, kuriuose bus klojama geotekstilė, pilami smėlio ir dolomito skaldos sluoksniai, o antžeminė laiptų dalis sieks 1,4 m pločio. Laiptų vietoje numatoma ištirti 30 m², o archeologinius žvalgymus atlikti – 45 m² dydžio plote.

Atsisakius renginių aikštelės A12, šalia jos rodyklės vietoje planuotas šurfas Š2 nebus kasamas. Šis numeris bus suteiktas pirminiame tyrimų projekte planuotam šurfui Š4, naujasis šurfas Š4 bus iškastas kitapus bevardžio upelio, tako T6 koreguotoje trasoje (žr. planas: Š4).

Naujus šurfus Š42–Š47 planuojama kasti papėdės gyvenvietės tyrimų zonoje.

Šurfai Š42 ir Š43 kasami projektuojamoje naujoje poilsio aikštelėje, miško laukymėje (3 nuotr.), 5 ir 11 m į P-PR nuo tako T2, lauko baldų vietose. Aikštelė projektuojama lygioje vietoje, aukštumos papėdės terasoje priešais Minijos slėnį, ties saugomos kultūros paminklų komplekso teritorijos riba, į ŠV nuo jos krašto. Yra nemaža tikimybė, kad čia gali būti kultūrinio sluoksnio, todėl abu šurfai planuojami 2x2 m dydžio.

Kiti du šurfai bus kasami takų T2 ir T5 jungties trasoje: Š45 – proskynos viršuje, aukštumos šlaite, 25 m į ŠV nuo miško P pakraščio (5 nuotr.), o 50 m į ŠV nuo jo, aukštumos papėdėje – šurfas Š44 (4 nuotr.). Abu šurfai – 1x1 m dydžio.

Ruošiant pirminį projektą, per klaidą buvo nenumatyta šurfuoti apžvalgos aikštelės A4 vietos. Ji projektuojama nedidelio ploto aukštumos kyšulyje, kurio Š šlaitas paplautas ir nuslinkęs į Minijos upę (6 nuotr.). Šioje aikštelėje projektuojamų dviejų suolų vietoje numatoma iškasti du 2x1 m dydžio žvalgomuosius šurfus Š46 ir Š47.

Pirminiame tyrimų projekte numatyti šurfai Š1–Š3, Š7, Š20 ir Š36 bus kasami prieš statant jų vietoje suprojektuotus statinius (lauko tualetus – Š20 ir Š36; informacines rodykles – Š1–Š3, Š7).

Pirminiame tyrimų projekte numatytos archeologinių tyrimų apimtys nesikeičia. Iš viso numatoma archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus atlikti 130 m², o archeologinius žvalgymus – 6250 m² dydžio plote.

Tęsimų tyrimų trukmė

Projekto papildyme numatytus archeologinius žvalgomuosius kasinėjimus numatoma vykdyti 2012 m. liepos 1 d. – rugpjūčio 31 d.

PRIDEDAMA:

1. Planuojamų tirti vietų fotofiksacija, 1 lp., 6 nuotr.
2. Kartenos piliakalnio tvarkymo ir tiriamų vietų projekto planas (koreguotas 2012 m. birželio mėn.), 1 lp. (pridedamas atskirai).

Archeologas

(N. k. p. a. specialisto atestato Nr. 2258)

Julius Kanarskas

FOTOFIKSACIJA	Kartenos piliakalnis su gyvenvieta (23783)
	
<p>1 nuotr.: Piliakalnio aikštelėje iširta žvalgomoji perkasa P1 su stulpavietėmis. Bendras vaizdas iš ŠV pusės.</p>	<p>2 nuotr.: Piliakalnio P šlaitas, kuriame projektuojami pagrindiniai mediniai laiptai (žvalgomosios perkastos P3 vieta). Bendras vaizdas iš P pusės.</p>
	
<p>3 nuotr.: Naujai projektuojama aikštelė miško laukymėje palei kultūros paminklo teritorijos ŠV pakraštį (žvalgomųjų šurfų Š42 ir Š43 vieta). Bendras vaizdas iš ŠV–Š pusės.</p>	<p>4 nuotr.: Miško proskyna, kuria projektuojama nutiesti takų T2 ir T5 jungtį. Antrame plane – žvalgomąjo šurfo Š44 vieta. Bendras vaizdas iš Š pusės, nuo tako T2.</p>
	
<p>5 nuotr.: Miško proskynos, kuria projektuojama nutiesti takų T2 ir T5 jungtį, PR dalis. Antrame plane žvalgomąjo šurfo Š45 vieta. Bendras vaizdas iš ŠV pusės, nuo būsimo terasinio tako pradžios.</p>	<p>6 nuotr.: Apžvalgos aikštelės A4 vieta aukštumos kyšulyje virš skardžio link Minijos upės vingio (žvalgomųjų šurfų Š46 ir Š47 vieta). Bendras vaizdas iš P pusės.</p>

Juliaus Kanarsko nuotr., 2012 m.

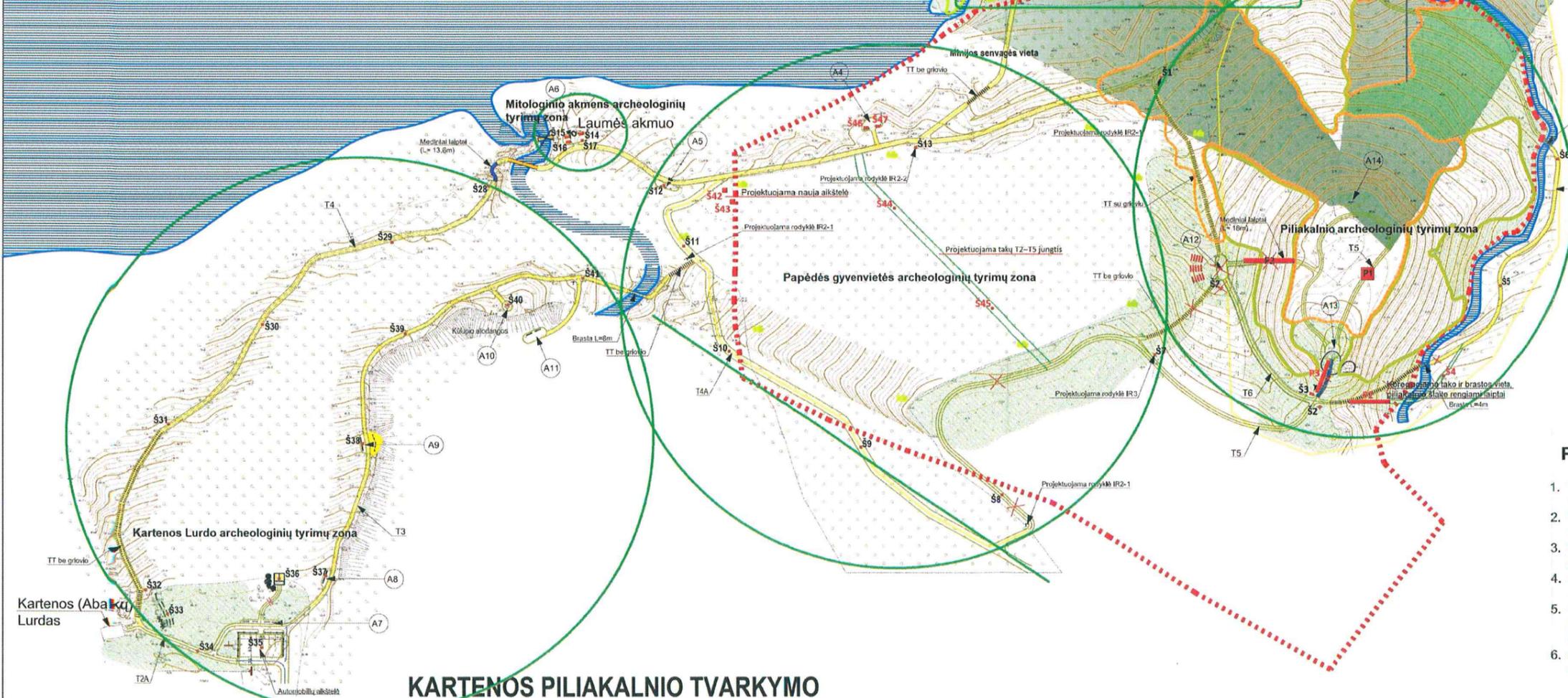
TAKAI			
Eil. Nr.	Pavadinimas	Ilgis, m	Plotas, m
1	Projektuojamas takas T1 (plotis 2 m)	312,0	624,0
2	Projektuojamas takas T2 (plotis 2 m)	553,4	1106,8
3	Projektuojamas takas T3 (plotis 2 m)	65,7	131,4
	(plotis 1.5 m)	247,3	370,95
4	Projektuojamas takas T4 (plotis 3 m)	241,0	723,0
5	Projektuojamas takas T5 (plotis 2 m)	258,4	516,8
	(plotis 1.5 m)	131,2	196,8
6	Projektuojamas takas T6 (plotis 2 m)	65,9	131,8
	(plotis 1.5 m)	254,4	381,6
6	Kiti projektuojami takai (plotis 2 m)	20,0	40,0
	(plotis 1.5 m)	98,9	148,35
VISO:		2248,2	4371,5
7	Projektuojamas terasuotas takas TT be griovio (plotis 2.2 m)	36,0	79,2
8	Projektuojamas terasuotas takas TT su grioviu (plotis 3 m)	271,4	814,2
9	Projektuojami mediniai laiptai ML (plotis 1.5m)	46,6	69,9

AIKŠTELĖS			
Eil. Nr.	Pavadinimas	Skaidinčio danga	Įrengiama veja
1	Projektuojama aikštelė A1	96,78*	-
2	Projektuojama aikštelė A2	-	1548,93
3	Projektuojama aikštelė A3	36,58	-
4	Projektuojama aikštelė A4	30,79	-
5	Projektuojama aikštelė A5	22,21	-
6	Projektuojama aikštelė A6	32,56	-
7	Projektuojama aikštelė A7	42,24*	-
8	Projektuojama aikštelė A8	16,11	-
9	Projektuojama aikštelė A9	15,17	35,58
10	Projektuojama aikštelė A10	12,57	-
11	Projektuojama aikštelė A11	36,58	-
12	Projektuojama aikštelė A12	36,58	-
13	Projektuojama aikštelė A13	46,46	-
14	Projektuojama aikštelė A14	36,58	-
VISO:		461,21	1584,51

* - aikštelės plotą neįskaičiuotas automobilių stovėjimo aikštelės plotas

SUTARTINIAI ŽENKLAI			
Eil. Nr.	Pavadinimas	Matas vnt.	Kiekis
	Projektuojami takai su danga	m	2248,2
	Kelio atkarpose vykdomi sanitariniai-ugdomieji kirtimai***	m	1222,46
	Projektuojamos terasuotas takas TT	m	307,4
	Projektuojami laiptai ML	m	43,6
	Projektuojamos aikštelės su skaidinčio danga	m²	461,21*
	Projektuojamas tiltas	vnt.	4
	Projektuojama akmenų brasta	m	16
	Įrengiama veja	ha	0,45
	Sienaujama teritorija	m²	1504,51
	Sanitariniai-ugdomieji krūmų kirtimai	ha	1,86
	Demonuojami objektai	vnt.	5**
	Piliakalnio teritorijos zona		
	Apžvalgos "langai"	vnt.	2
	Kratymovaldžio formavimo kirtimai***	ha	0,61
	Teritorija, kurioje tikėtama 100% medžių	ha	0,81
	Esami takai	-	-
	Esama pleva	-	-
	Esami vandens telkiniai	-	-
	Esami krūmai	-	-
	Esamos miškas	-	-
	Žvalgomojo šurto vieta ir numeris		
	Žvalgomosios perkasos vieta numeris		
	Papildomo šurto vieta ir numeris		
	Korijuojamos perkasos vieta ir numeris		
	Korijuojamas (naikinamas) infrastruktūros objektas		

* - įrengiamos skaidinčio dangos bendras plotas
 ** - detalūs demontuojami objektai: kioskai, žr. medžiagų ir darbų kiekių žinyną
 *** - kratinimovaldžio formavimo kirtimai
 **** - reikiamai brandūs medžių lapai, kad tarp jų būtų geras medžio sukibimas
 ***** - kirtimai atliekami iš abiejų kelių pusų 3-7 m atstumu, taip pat atliekami kirtimai aplink aikštelės A4, A6, A10, A11 ir A12.

Priedas 3, lapas 7.

Duomenys paimti iš senos toponuotraukos

KITI ne aikštelėse esantys lauko baldai ir demontuojami elementai		
1. Tiltas T1	vnt.	2
2. Informacinė rodyklė IR 2-1	vnt.	3
3. Informacinė rodyklė IR 2-2	vnt.	1
4. Informacinė rodyklė IR-3	vnt.	1
5. Demontuojamas medinis ženklas	vnt.	1
6. Brasta	m	16,0
7. Mediniai laiptai	m	28,6

PASTABOS:

- Baldų ir kitų projektuojamų objektų vieta tikslinama vietoje statybos metu.
- Visa projektuojama teritorija patenka į Kartenos piliakalnio vizualinės apsaugos zoną.
- Visas projekte įrengiamos infrastruktūros plotas 6377,51m² (įskaičiuojant ir automobilių stovėjimo aikštelių plotą.)
- Archeologiniams tyrimams reikalingi atlikti kasinėjimų plotas apskaičiuojamas 2% nuo visos įrengiamos infrastruktūros.
- Suprojektuotų darbų žemės judinimo vietose, jų vykdymo metu, būtina numatyti atlikti 127,55 kv. m archeologinius tyrimus ir 6250 kv. m archeologinius žvalgymus.
- Detalūs polsio aikštelių ir baldų projektai pateikiami atskiruose brėžiniuose.

KARTENOS PILIAKALNIO TVARKYMO IR TIRIAMŲ VIETŲ PROJEKTO PLANAS (KOREGUOTAS 2012 M. BIRŽELIO MĖN.)

Žvalgomųjų perksų ir šurto vietas pažymėjo archeologas J. Kanarskas, 2012 m.

ATESTATO NR.	3751			KARTENOS PILIAKALNIO TVARKYMO PROJEKTAS	
ASIA	PE.	A. MITUZAS	2010 09	LADA	
ASD7, BSS	POV.	R. STULPINSKAS	2010 09	TERITORIJOS SUTVARKYMO PLANAS	
A1274	AKOL.	D. ŠATKUTĖ	2010 09	M1:1000	
ETAPIS	UŠAKOVAS			LAPAS	LAPŲ
TP	SALANTŲ REGIONINIO PARKO DIREKCIJA			RS/10-17-TP-B/A-1/3	-

UAB „Rekreacinė statyba“ direktoriui
p. Algimantui Šiukštai

Archeologinių tyrimų pažyma

Kretinga,
2012-06-14

REKOMENDACIJOS DĖL KARTENOS PILIAKALNIO TVARKYMO PROJEKTO

1. Kartenos piliakalnis su gyvenviete yra Lietuvos Respublikos valstybės saugomas kultūros paminklų kompleksas (unikalus objekto kodas – 23783). Į jo vizualinės apsaugos zoną taip pat patenka kultūros paminklas 5225 – Kartenos akmuo, vadinamas Laumės kūliu su Karvės (kitai – Velnio) pėda.

2. Pagal 2010 m. parengtą Kartenos piliakalnio teritorijos sutvarkymo planą, piliakalnio teritorijoje ir apsaugos zonoje 2012 m. buvo atlikti kraštovaizdžio formavimo kirtimai, o planuojamų tvarkymo darbų zonoje balandžio–gegužės mėn. vykdyti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai ir archeologiniai žvalgymai, kurie bus tęsiami kartu su tvarkymo darbais.

3. Archeologinių tyrimų metu praktiškai visoje saugomoje teritorijoje susidurta su kultūriniu sluoksniu, kuriame rasta įvairiems istoriniams laikotarpiams (IX–XIII a., XVII–XVIII a. ir pan.) būdingų radinių (lipdytos ir žiestos keramikos, molio tinko, žalvarinis ir sidabrinis žiedai, švino lydinio muškietos kulka, žalvarinių papuošalų ir metalinių dirbinių fragmentų ir pan.). Saugomos teritorijos šiauriniame pakraštyje, ties Minijos skardžiu aptikta priešistorinė apeigų arba laidojimo vieta, kurioje ištirta laužavietė su degintiniais kaulais ir lipdyto molio keramikos šukėmis. Už saugomos teritorijos ribų, į rytus nuo piliakalnio ir bevardžio upelio išaiškinta nauja papėdės gyvenvietės dalis, apie kurią duomenų anksčiau neturėjome. Archeologinio pobūdžio vertingųjų savybių turinčio kultūrinio sluoksnio neaptikta Minijos upės slėnyje, patenkančiame į vizualinę apsaugos zoną.

4. Archeologinių tyrimų duomenys, tyrimų metu aptikto kultūrinio sluoksnio išlikimo lygis ir po kraštovaizdžio formavimo kirtimo darbų atsivėrusios piliakalnio ir jo aplinkos reljefo ypatingosios savybės leidžia naujai objektyviai įvertinti 2010 m. parengtą piliakalnio tvarkymo darbų projektą ir rekomenduoti pakeisti kai kuriuos jo sprendinius:

4. 1. Pagal projektą didžiausias lankytojų srautas planuojamas aikštelės A12 zonoje. Aikštelė numatoma piliakalnio papėdėje, kurioje išlikęs mažiausiai žmogaus ūkinės veiklos

pažeistas kultūrinis sluoksniš. Čia numatyta rengti Kartenos miestelio kultūrinius renginius, statyti nestacionarius baldus. Tokia „kultūrinė invazija“ piliakalnio papėdės gyvenvietėje nepageidautina. Šalia projektuojami laiptai nesutalpins besiburiančių ir nuo piliakalnio aikštelės renginį stebėti norinčių lankytojų srauto. Minia neišvengiamai nutryps piliakalnio vakarinį šlaitą ir papėdės teritoriją, pažeis kultūrinį sluoksnį, sudarys sąlygas dirvos erozijai, kurios pasėkoje gali pradėti slinkti piliakalnio šlaitas. Aikštelės buvimas piliakalnio papėdėje neišvengiamai trauks į ją žmones ir ne renginių metu. Kyla pavojus, kad joje ir aplinkoje gali būti įrengiamos savavališkos laužavietės, kurių buvimas neišvengiamai užters kultūrinį sluoksnį ir gamtinę aplinką. Be to, aikštelė A12 suprojektuota atvirame, link Minijos slėnio besileidžiančiame šlaite, kuriame vyrauja intensyvus skersvėjis, ypač aktyvus esant šiaurės vakarų vėjui.

Atsižvelgiant į išsakytas pastabas rekomenduočiau aikštelės A12 atsisakyti, o renginių vietą nukelti už saugomos kultūros paminklų komplekso u. k. 23783 teritorijos ribos. Tinkamiausia jai vieta – Minijos slėnyje projektuojamos aikštelės A2 vietoje ar jos aplinkoje. Ši vieta neturi archeologinio pobūdžio vertingųjų savybių, yra erdvi, talpinanti didesnę žmonių, neužpučiama skersvėjų. Nuo jos atsiveria didinga piliakalnio panorama.

4.2. Kartu su aikštele A12 siūloma atsisakyti ją su piliakalniu ir senovės gyvenvietė jungiančių projektuojamų sprendinių – laiptų piliakalnio vakariniame šlaite ir terasinio tako be griovio gyvenvietės šiaurės rytiniame šlaite.

4.3. Senovės gyvenvietėje projektuojamą taką T5 siūloma trumpinti pusiau, paliekant tik rytinę jo dalį. Nuo gyvenvietės šiaurės vakariniame pakraštyje esančios daubos taką leisti žemyn mišku, jame esančia proskyna link aikštelės A4. Tokiu būdu galima bus sumažinti senovės gyvenvietės kultūriniam sluoksniui kylančias grėsmes esant didesniai lankytojų srautui.

4.4. Reikėtų pakeisti prie kultūros paminklo u. k. 5225 – Kartenos mitologinio akmens, vadinamo Laumės kūliu su Karvės (kitaip – Velnio) pėda, aikštelės A6 dislokaciją. Projektuojama aikštelė yra aukštesnėje vietoje, nuo kurios matosi neišvaizdi, lėkštoji akmens dalis. Geriausiai akmuo atsiveria iš vakarų (nuo Kūlupio upelio) arba iš šiaurės vakarų pusės.

Pagarbiai

archeologas Julius Kanarskas

(Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto atestato Nr. 2258)

KARTENOS PILIAKALNIO SU GYVENVIETE (23783) TERITORIJOJE
 ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ METU IŠKASTŲ PERKASŲ
 PERDAVIMO AKTAS

2012-07-27, Nr. 1

Kartena, Kretingos r. sav.

Šis aktas sudarytas vadovaujantis Paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ 19.16 punktu. Juo pažymima, kad archeologas Julius Kanarskas (atestatas Nr. 2258; leidimas vykdyti archeologinius tyrimus, 2012-04-10 Nr. 19) perdavė UAB „Rekreacinė statyba“ keturias atviras perkakas, iškastas tvarkomoje kultūros paminklo – Kartenos piliakalnio su gyvenvieta (23783) teritorijoje, kuriose numatoma vykdyti tolesnius tvarkymo darbus.

1. Perkasa Nr. 2. Dydis 13 x 1 m, gylis – 25–30 cm. Iškasta piliakalnio P šlaite projektuojamų laiptų vietoje.
2. Perkasa Nr. 3. Dydis 18,5 x 1 m, gylis – 25–30 cm. Iškasta piliakalnio PR šlaite, besileidžiančiame į bevardžio upelio slėnį, projektuojamų laiptų vietoje.
3. Perkasa Nr. 4. Dydis 5 x 2,2 m, gylis – 20–28 cm gylio. Iškasta papėdės gyvenvietės teritorijoje, apžvalgos tako vietoje.
4. Perkasa Nr. 5. Dydis 6,1 x 2,2 m, gylis – 20–32 cm. Iškasta papėdės gyvenvietės teritorijoje, apžvalgos tako vietoje.

Pagal piliakalnio tvarkymo darbų projektą perkastos bus užpiltos vidutinio stambumo smėliu ir dolomito skalda. Perkasų Nr. 2 ir Nr. 3 vietoje bus įrengti laiptai, o perkasų Nr. 4 ir Nr. 5 vietoje – apžvalgos takas.

Priedai:

1. Perkasų fotofiksacija, 4 nuotr., 1 lp.
2. Perkasų situacijos schema, 1 lp.

Perdavė:

Tyrimų vadovas, archeologas

Julius Kanarskas

Priėmė:

UAB „Rekreacinė statyba“ direktorius

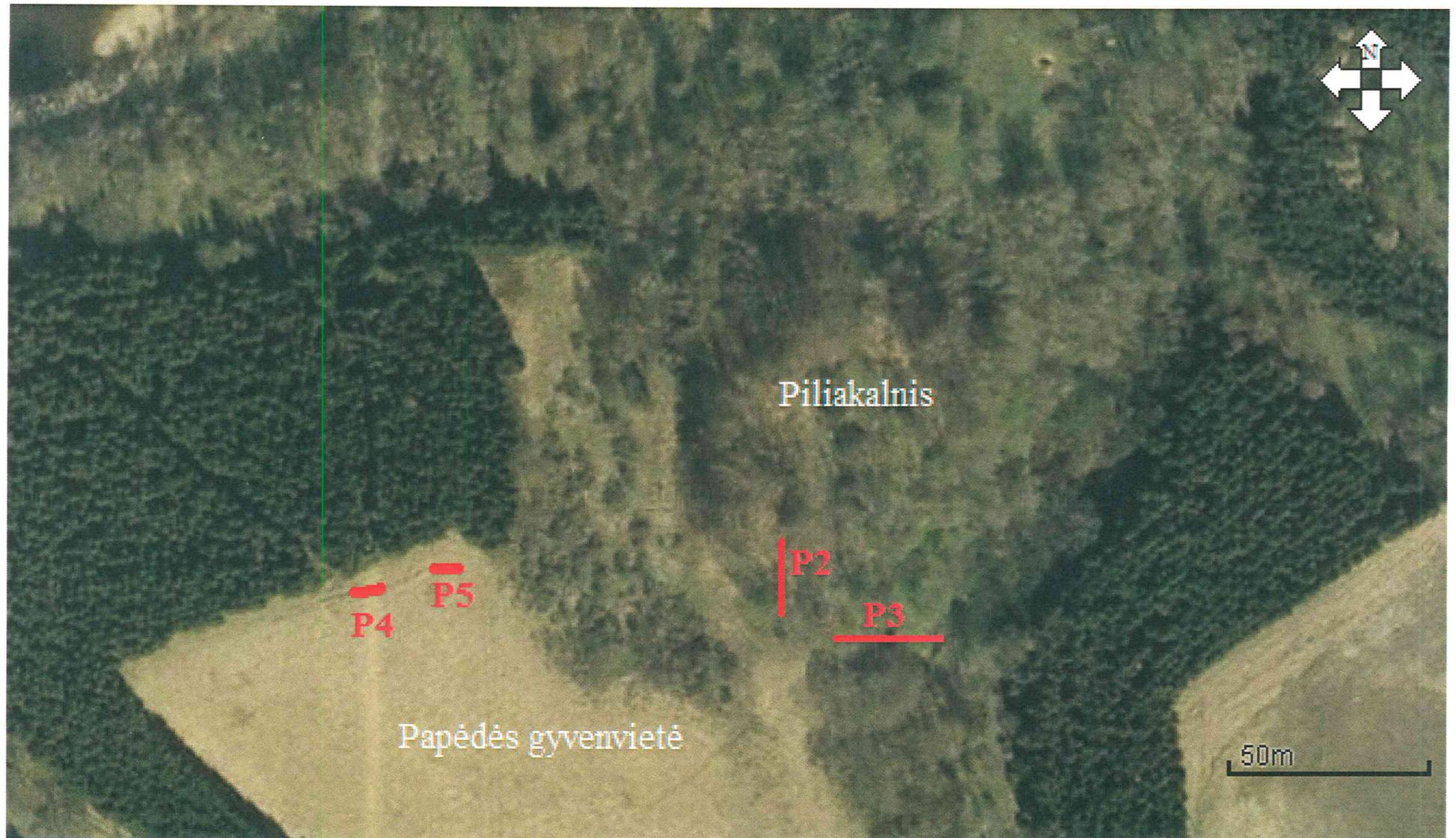

Algimantas Šiukšta

KARTENOS PILIAKALNIO SU GYVENVIETE (23783) TERITORIJOJE
2012 M. ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ METU IŠKASTŲ IR PILIAKALNIO TVARKYMO
DARBŲ VYKDYTOJUI PERDUODAMŲ PERKASŲ FOTOFIKSACIJA

PERKASA Nr. 2.	PERKASA Nr. 3.
	
Bendras vaizdas iš P pusės.	Bendras vaizdas iš V pusės.
PERKASA Nr. 4.	PERKASA Nr. 5.
	
3 pav. Perkasa Nr. 4. Vaizdas iš R pusės.	

Juliaus Kanarsko nuotr., 2012 m.

Kartenos piliakalnio su gyvenvieta (23783) teritorijoje archeologinių tyrimų metu iškastų ir perduodamų perkasų situacijos planas.

P2-P5 – Perduodamų perkasų numeriai.

Kretingos rajono savivaldybė
 KRETINGOS MUZIEJUS
 Vilniaus 20, LT-97104 Kretinga, tel.-faks. 8-445 77323, tel. 8-445 79039

EKSPONATŲ PRIĖMIMO-PERDAVIMO AKTAS

2013 m. kov 14 d. Nr. 17

Muziejaus darbuotojas vyr. fondų saugotoja Dalia Padriezienė priėmė, o
archeologas Julius Kanarskas, Savanorių 29-14, Kretinga
 perdavė nuolat saugoti muziejui šias muziejines vertybes iš inventorinamo muziejaus archyvo:
 (nuolat ar laikinai saugoti)

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
1.	Moneta, vario lydinio. Apskrita, plokščia. Averso viršuje pavaizduota karūna, viduryje – iškilus įrašas „КО-ПѢЙКА“, apačioje – data: „1854“. Reversas neįskaitomas. Kaldinta 1854 m. Rusijos imperijoje imperatoriaus Aleksandro II valdymo laikais. Matmenys: skersmuo – 23 mm, storis – 1,5 mm. Svoris – 5,26 g.	Korodavusi, patinuota.	Dov.	GEK 218074 1-90
2.	Moneta, vario lydinio. Apskrita, plokščia. Averso viršuje pavaizduota karūna, viduryje – iškilus įrašas „КО-ПѢЙКА“, apačioje – data: „1861“. Reverse pavaizduota raidė „А“ su imperatoriška karūna, o po raide – lotyniškas skaičius „II“. Kaldinta 1854 m. Rusijos imperijoje imperatoriaus Aleksandro II valdymo laikais. Matmenys: skersmuo – 23 mm, storis – 1,5 mm. Svoris – 4,93 g.	Korodavusi, patinuota.	Dov.	
3.	Kulka rutulinė, nuo šrapnelio, švininė. Lietinė, apvali. Datuojama XX a. 2 deš. Matmenys: skersmuo – 15 mm. Svoris – 24,16 g.	Patinuota, suplota.	Dov.	
4.	Žiedas, signetinis, sidabro lydinio. Pagamintas iš suploto pusrutulio skerspjuvio metalo juostelės, kurios galai žiedo priekyje išplatinti, o prie jų prilituota pailga plokštelė suapvalintais galais. Plokštelėje įrežti skersiniai grioveliai, sudarantys įrašą: „IMI“. Matmenys: žiedo skersmuo – 18-19 mm, juostelės plotis – 1,5-3 mm, storis – 1 mm, plokštelės ilgis – 13 mm, plotis – 5 mm, storis – 0,75 mm. Svoris – 0,86 g.	Patamsėjęs, atsilitavusi, perlūžusi.	Dov.	
5.	Liežuvėlis sagties, žalvarinis. Plokščias, padarytas iš profiliu išlenktos žalvario juostelės, kurios vienas galas susuktas į kilpą. Matmenys: ilgis – 25 mm, plotis – 7 mm, storis – 1,5 mm, kilpos skersmuo – 6 mm. Svoris – 1,36 g.	Korodavęs, aptrupėjęs.	Dov.	
6.	Švino, susilydžiusio, fragmentas. Netaisyklingo trikampio pavidalo, raukšlėtu paviršiumi. Matmenys: aukštis – 30 mm, plotis – 27 mm, storis – 9 mm. Svoris – 19,44 g.	Patenkinama	Dov.	
7.	Nuoskala, titnago. Pilkos spalvos titnago, pailga, netaisyklingo trikampio pavidalo skerspjuvio. Matmenys: ilgis – 13 mm, plotis – 7 mm, storis – iki 3 mm. Svoris – 0,37 g.			

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
8.	Titnago fragmentas. Pilkšvos spalvos, netaisyklingos formos, apskaldytu paviršiumi. Matmenys: aukštis – 20 mm, plotis – 17 mm, storis – 15 mm. Svoris – 6,9 g.	Patenkinama	Dov.	
9.	Titnago fragmentas. Pilkšvos spalvos, netaisyklingo trikampio pavidalo, link kraštų plonėja ir aštrėja. Matmenys: aukštis – 20 mm, plotis – 19 mm, storis – 8 mm. Svoris – 2,73 g.	Patenkinama	Dov.	
10.	Skirstiklis, su 2 apkalais, žalvarinis. Skirstiklį sudaro apskritas žiedas ir 2 apkalai. Žiedo lankelis trikampio skerspjuvio, su 3 link vidaus atsišakojančiais krumpliciais, skirtais apkalams atskirti. Apkalai padaryti iš pusiau sulenktos plokštelės. Jų išoriniai galai platūs, o kilpa siaura. Apkalą puošia prie paviršiaus pritvirtinta puslankiu išlenkta pusapskritimio skerspjuvio žalvario juostelė. Išorinių galų kampuose buvo po skylutę plokštelės galams sutvirtinti kniedėmis. Vieno apkalo viduje išlikę organikos liekanų. Matmenys: bendras skirstiklio ilgis – 88 mm, žiedo skersmuo – 32 mm, lankelio plotis – 5 mm, storis – 44 mm, apkalo ilgis – 31, plotis – 5–11 mm, plokštelės storis – 1 mm. Svoris – 13,74 g	Apkalas korodavęs, paviršius trupantis, plokštelių pakraščiai ir galai ištrupėję, vienas apkalas ties kilpa perlūžęs pusiau.	Dov.	
11.	Žiedas, paplatinta priekine dalimi, žalvarinis. Lankelis plokščias, smailėjantis link galų, užkeistais galais. Paplatinta priekinė dalis suplota, netaisyklingo ovalo pavidalo. Jos pakraščius juosia griovelis, o išilgai centrinės dalies įspausti 2 platesni grioveliai. Smulkesnių ornamentikos detalių dėl stiprios korozijos įžiūrėti neįmanoma. Matmenys: skersmuo – 20 x 25 mm, lankelio plotis – iki 6-7 mm, storis – 2 mm, paplatintos dalies plotis – 19 mm, storis – 1 mm. Svoris – 5,19 g.	Deformuotas, smarkiai korodavęs.	Dov.	
12.	Smeigtuko (?), žalvarinio, peties galas. Pagamintas iš suploto žalvario fragmento. Peties korpusas siauras, pailgas, šiek tiek išgaubtu priekiniu paviršiumi. Galas suplotas, išplatinas, plonas, pailgo ovalo pavidalo. Jo viduryje yra duobutė konusui arba stiklo akutei pritvirtinti. Matmenys: bendras ilgis – 30 mm, korpuso ilgis – 11 mm, plotis – 7 mm, storis – 1,5 mm; galo skersmuo – apie 12-20 mm, storis – 1 mm, duobutės skersmuo – 2,5 mm. Svoris – 2,01 g.	Korodavęs, pasidengęs patina, kraštai ištrupėję.	Dov.	
13.	Titnagas. Pilkos spalvos, netaisyklingos formos, pasidengęs pilkšva patina. Vienas kraštas apskaldytas, supvalintas. Matmenys: aukštis – 11 mm, plotis – 22 mm, storis – iki 10 mm. Svoris – 3,93 g.	Patenkinama	Dov.	
14.	Plokštelės fragmentas, žalvarinis. Nenustatytos paskirties dirbinio dalis. Netaisyklingo trikampio pavidalo, profiliuota. Matmenys: aukštis – 19 mm, plotis – 16 mm, storis – 1 mm. Svoris – 0,5 g.	Korodavusi, patinuota.	Dov.	
15.	Keramikos šukė, lipdyta ir apžiesta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 62 mm, plotis – 56 mm, storis – 10–11 mm. Svoris – 51,15 g.	Kraštai ištrupėję.	Dov.	

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
16.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 12 mm, plotis – 22 mm, storis – 8 mm. Svoris – 3,1 g.	Aprtrupėjusi, vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	
17.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 20 mm, plotis – 17 mm, storis – 8 mm. Svoris – 2,9 g.	Aprtrupėjusi, pajuodavusi.	Dov.	
18.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 29 mm, plotis – 22 mm, storis – 8 mm. Svoris – 6,1 g.	Aprtrupėjusi.	Dov.	
19.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 20 mm, plotis – 31 mm, storis – 10 mm. Svoris – 7,3 g.	Aprtrupėjusi.	Dov.	
20.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, dugnelio fragmentas. Aukštis – 35 mm, plotis – 22 mm, storis – 10 mm. Svoris – 7,1 g.	Aprtrupėjusi, vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	
21.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, kaklelio sienelės fragmentas. Aukštis – 27 mm, plotis – 16 mm, storis – 8 mm. Svoris – 2,9 g.	Aprtrupėjusi.	Dov.	
22.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 15 mm, plotis – 12 mm, storis – 7 mm. Svoris – 1,3 g.	Aprtrupėjusi.	Dov.	
23.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 22 mm, plotis – 30 mm, storis – 6-7 mm. Svoris – 5,0 g.	Paviršius aprtrupėjęs.	Dov.	
24.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 27 mm, plotis – 18 mm, storis – 8 mm. Svoris – 5,2 g.	Vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	
25.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 19 mm, plotis – 25 mm, storis – 7 mm. Svoris – 9,7 g.	Pajuodavusi.	Dov.	
26.	Keramikos šukė , žiesta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 44 mm, plotis – 34 mm, storis – 4-5 mm. Svoris – 10,6 g.	Lūžyje pajuodavusi.	Dov.	
27.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 19 mm, plotis – 19 mm, storis – 7 mm. Svoris – 3,1 g.	Aprtrupėjusi.	Dov.	
28.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 43 mm, plotis – 42 mm, storis – 10-11 mm. Svoris – 21,4 g.	Aprtrupėjusi.	Dov.	
29.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 22 mm, plotis – 24 mm, storis – 10 mm. Svoris – 5,2 g.	Aprtrupėjusi.	Dov.	
30.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, pakraštėlio fragmentas, gnaibytinio ornamentu puošta briauna. Aukštis – 25 mm, plotis – 56 mm, storis – 6-9 mm. Svoris – 15,0 g.	Aprtrupėjusi.	Dov.	
31.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 16 mm, plotis – 21 mm, storis – 6 mm. Svoris – 1,9 g.	Aprtrupėjusi.	Dov.	
32.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukš-	Paviršius	Dov.	

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
	tis – 17 mm, plotis – 19 mm, storis – 7 mm. Svoris – 1,7 g.	ištrupėjęs.		
33.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 22 mm, plotis – 33 mm, storis – 7 mm. Svoris – 5,0 g.	Aptrupėjusi, vidus pajuodavęs.	Dov.	
34.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 24 mm, plotis – 18 mm, storis – 10 mm. Svoris – 4,9 g.	Vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	
35.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 15 mm, plotis – 18 mm, storis – 6-7 mm. Svoris – 2,3 g.	Aptrupėjusi.	Dov.	
36.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 30 mm, plotis – 29 mm, storis – 8 mm. Svoris – 6,2 g.	Paviršius ištrupėjęs.	Dov.	
37.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 51 mm, plotis – 40 mm, storis – 9 mm. Svoris – 20,1 g.	Aptrupėjusi.	Dov.	
38.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 52 mm, plotis – 93 mm, storis – 10 mm. Svoris – 62,5 g.	Aptrupėjusi.	Dov.	
39.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 17 mm, plotis – 18 mm, storis – 4 mm. Svoris – 1,6 g.	Aptrupėjusi, pajuodavusi.	Dov.	
40.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 91 mm, plotis – 57 mm, storis – 9-10 mm. Svoris – 12,6 g.	Vidinė pusė papilkėjusi.	Dov.	
41.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 16 mm, plotis – 14 mm, storis – 4 mm. Svoris – 1,1 g.	Aptrupėjusi.	Dov.	
42.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 85 mm, plotis – 96 mm, storis – 10-11 mm. Svoris – 123,0 g.	Vidinė pusė papilkėjusi.	Dov.	
43.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, pakraštėlio fragmentas. Aukštis – 15 mm, plotis – 17 mm, storis – 5-7 mm. Svoris – 1,9 g.	Aptrupėjusi, pajuodavusi.	Dov.	
44.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 35 mm, plotis – 41 mm, storis – 9 mm. Svoris – 2,8 g.	Vidinė pusė papilkėjusi.	Dov.	
45.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, pakraštėlio, fragmentas. Aukštis – 19 mm, plotis – 16 mm, storis – 6 mm. Svoris – 2,4 g.	Perdegusi, pajuodavusi, nubyrejusi.	Dov.	
46.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 34 mm, plotis – 35 mm, storis – 5-7 mm. Svoris – 8,5 g.	Vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	
47.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 21 mm, plotis – 25 mm, storis – 4 mm. Svoris – 3,1 g.	Vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	
48.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 25 mm, plotis – 25 mm, storis – 3 mm. Svoris – 2,1 g.	Statmenai skylusi, vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
49.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 20 mm, plotis – 27 mm, storis – 5 mm. Svoris – 2,7 g.	Vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	
50.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 21 mm, plotis – 28 mm, storis – 6 mm. Svoris – 2,6 g.	Vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	
51.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 15 mm, plotis – 16 mm, storis – 5 mm. Svoris – 1,1 g.	Vidinė pusė papilkėjusi.	Dov.	
52.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 21 mm, plotis – 39 mm, storis – 4-5 mm. Svoris – 1,5 g.	Pakraščiai ištrupėję.	Dov.	
53.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 21 mm, plotis – 39 mm, storis – 6-9 mm. Svoris – 7 g.	Vidinė pusė papilkėjusi.	Dov.	
54.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 16 mm, plotis – 14 mm, storis – 4 mm. Svoris – 0,8 g.	Pajuodavusi, aptrupėjusi.	Dov.	
55.	Keramikos šukė , lipdyta, pakraštėlio fragmentas, gnaibytniu ornamentu puošta briauna. Aukštis – 15 mm, plotis – 23 mm, storis – 8 mm. Svoris – 3,2 g.	Aptrupėjusi.	Dov.	
56.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 20 mm, plotis – 19 mm, storis – 5 mm. Svoris – 2,5 g.	Aptrupėjusi, pajuodavusi.	Dov.	
57.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, pakraštėlio fragmentas. Aukštis – 16 mm, plotis – 19 mm, storis – 4 mm. Svoris – 1,1 g.	Aptrupėjusi, pajuodavusi.	Dov.	
58.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, pakraštėlio, fragmentas. Aukštis – 27 mm, plotis – 24 mm, storis – 7 mm. Svoris – 7,1 g.	Vidinė pusė perdegusi, pajuodavusi.	Dov.	
59.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 19 mm, plotis – 17 mm, storis – 10 mm. Svoris – 3,3 g.	Aptrupėjusi, vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	
60.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 37 mm, plotis – 42 mm, storis – 7 mm. Svoris – 13,2 g.	Sienelė pajuodavusi.	Dov.	
61.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 37 mm, plotis – 48 mm, storis – 8-10 mm. Svoris – 23,3 g.	Sienelė pajuodavusi.	Dov.	
62.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 25 mm, plotis – 30 mm, storis – 10-15 mm. Svoris – 10,6 g.	Pakraščiai aptrupėję.	Dov.	
63.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 47 mm, plotis – 34 mm, storis – 7-8 mm. Svoris – 14,3 g.	Pakraščiai aptrupėję.	Dov.	
64.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 23 mm, plotis – 32 mm, storis – 8-10 mm. Svoris – 7,3 g.	Pakraščiai aptrupėję.	Dov.	
65.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 35 mm, plotis – 42 mm, storis –	Pakraščiai aptrupėję.	Dov.	

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
	10-11 mm. Svoris – 7,4 g.			
66.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas, puoštas duobučių eilute. Aukštis – 39 mm, plotis – 30 mm, storis – 5-6 mm. Svoris – 7,4 g.	Perlūžusi išilgai pusiau.	Dov.	
67.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, pakraštėlio, fragmentas. Aukštis – 32 mm, plotis – 24 mm, storis – 6-10 mm. Svoris – 6,4 g.	Aptrupėjusi.	Dov.	
68.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 23 mm, plotis – 21 mm, storis – 9-10 mm. Svoris – 3,9 g.	Pakraščiai aptrupėję.	Dov.	
69.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 12 mm, plotis – 24 mm, storis – 10 mm. Svoris – 5,2 g.	Pakraščiai aptrupėję.	Dov.	
70.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 49 mm, plotis – 33 mm, storis – 6-7 mm. Svoris – 14,3 g.	Pakraščiai aptrupėję.	Dov.	
71.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 48 mm, plotis – 42 mm, storis – 10-11 mm. Svoris – 19,7 g.	Paviršius aptrupėjęs.	Dov.	
72.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 32 mm, plotis – 30 mm, storis – 10 mm. Svoris – 9,2 g.	Pajuodavusi, aptrupėjusi.	Dov.	
73.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 19 mm, plotis – 20 mm, storis – 5-7 mm. Svoris – 2,4 g.	Vidinė pusė Pajuodavusi.	Dov.	
74.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 12 mm, plotis – 15 mm, storis – 4-5 mm. Svoris – 0,7 g.	Vidinė pusė ištrupėjusi.	Dov.	
75.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 14 mm, plotis – 19 mm, storis – 8 mm. Svoris – 2,1 g.	Vidinė pusė Pajuodavusi.	Dov.	
76.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 19 mm, plotis – 20 mm, storis – 5-7 mm. Svoris – 1,1 g.	Vidinė pusė pajuodavusi,	Dov.	
77.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 30 mm, plotis – 35 mm, storis – 7 mm. Svoris – 8,1 g.	Patamsėjusi, vidinė pusė ištrupėjusi.	Dov.	
78.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 20 mm, plotis – 30 mm, storis – 9-10 mm. Svoris – 7,3 g.	Pakraščiai aptrupėję.	Dov.	
79.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, sienelės fragmentas. Aukštis – 25 mm, plotis – 30 mm, storis – 12 mm. Svoris – 9,1 g.	Pakraščiai aptrupėję.	Dov.	
80.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 16 mm, plotis – 17 mm, storis – 6 mm. Svoris – 2,0 g.	Aptrupėjusi.	Dov.	
81.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 53 mm, plotis – 26 mm, storis – 9-10 mm. Svoris – 12,6 g.	Papilkėjusi, kraštai aptrupėję.	Dov.	
82.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukš-	Aptrupėjusi,	Dov.	

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
	tis – 22 mm, plotis – 18 mm, storis – 5 mm. Svoris – 2,3 g.	papilkėjusi.		
83.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 16 mm, plotis – 16 mm, storis – 5-6 mm. Svoris – 1,7 g.	Aptrupėjusi, vidinė pusė papilkėjusi.	Dov.	
84.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 15 mm, plotis – 18 mm, storis – 6 mm. Svoris – 1,7 g.	Aptrupėjusi.	Dov.	
85.	Keramikos šukė , lipdyta, grublėta, pakraštėlio fragmentas, gnaibytnių ornamentu puošta briauna. Aukštis – 22 mm, plotis – 27 mm, storis – 5-7 mm. Svoris – 3,8 g.	Aptrupėjusi.	Dov.	
86.	Keramikos šukė , lipdyta, pakraštėlio fragmentas. Aukštis – 26 mm, plotis – 30 mm, storis – 5 mm. Svoris – 5,4 g.	Aptrupėjusi, vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	
87.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 21 mm, plotis – 26 mm, storis – 6 mm. Svoris – 4,3 g.	Aptrupėjusi.	Dov.	
88.	Keramikos šukė , lipdyta, sienelės fragmentas. Aukštis – 29 mm, plotis – 25 mm, storis – 10 mm. Svoris – 3,8 g.	Aptrupėjusi, vidinė pusė pajuodavusi.	Dov.	
89.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 12 mm, plotis – 22 mm, storis – 7 mm. Svoris – 4,1 g.	Silpnai išdegta, atrupėjusi.	Dov.	
90.	Keramikos šukė , lipdyta, lygiu paviršiumi, sienelės fragmentas. Aukštis – 17 mm, plotis – 22 mm, storis – 4 mm. Svoris – 1,6 g. Archeologiniai radiniai rasti 2012 m. Kartenos piliakalnio su gyvenviete (u.k. 23783), Kretingos r. sav., tyrimų metu. Tyrimus finansavo UAB „Rekreacinė statyba“ (Vilnius), vykdydžiusi piliakalnio tvarkymo ir pritaikymo rekreacijai darbus. Darbų užsakovas – Salantų regioninio parko direkcija. Archeologinius tyrimus atliko Julius Kanarskas, 2012 m., KPD leidimo Nr. 19, 2012-04-10; atestato Nr. 2258, 2012-03-22.	Pakraščiai atrupėję.	Dov.	

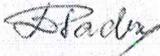
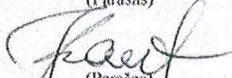
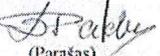
Iš viso priimta (skaičiais ir žodžiais): 90 (devyniasdešimt) archeologinių radinių

Aktas suformuotas 3 egzemplioriais.

Priėmė vyr. fondų saugotoja
(Pareigų pavadinimas)

Perdavė archeologas
(Pareigų pavadinimas)

Vyr. fondų saugotoja

(Parašas)

(Parašas)

(Parašas)

Dalia Padriezienė
(Vardas ir pavardė)

Julius Kanarskas
(Vardas ir pavardė)

Dalia Padriezienė
(Vardas ir pavardė)

2013 m. koovo 29 d. d.

Muziejaus direktorė V. Kanapkienė
2013 m. Kovo mėn. 12 d.

Kretingos rajono savivaldybė
KRETINGOS MUZIEJUS

Vilniaus 20, LT-97104 Kretinga, tel.-faks. 8-445 77323, tel. 8-445 79039

EKSPONATŲ PRIĖMIMO-PERDAVIMO AKTAS

2013 m. Kovo 12 d. Nr. 3

Muziejaus darbuotojas vyr. fondų saugotoja Dalia Padriezienė priėmė, o
archeologas Julius Kanarskas, Savanorių 29-14, Kretinga
perdavė nuolat saugoti muziejui šias muziejines vertybes:
(nuolat ar laikinai saugoti)

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
1. 1-25	RADINIAI, archeologiniai, Kartenos piliakalnio su gyvenvieta (u. k. 23783), Kartenos sen., Kretingos r. sav., 2012 m. archeologinių tyrinėjimų masinė medžiaga: 1 (rad. sąr. Nr. 91). Dantis, gyvulio (kiaulės?), krūminis. Matmenys: 22 x 19 x 16 mm. 2-7 (rad. sąr. Nr. 92-97). Kaulų, degintinių, fragmentai, 6 vnt. Matmenys: 8 x 7 x 3 mm; 6 x 3 x 2 mm; 8 x 5 x 4 mm; 15 x 6 x 6 mm; 7 x 6 x 1,5 mm; 17 x 6 x 2 mm. 8-25 (rad. sąr. 98-115). Molio tinko, naudoto priešistorinių gyvenamųjų pastatų sienų apšiltinimui, pavyzdžiai, 18 vnt. Molio masė rudos spalvos, su smėlio ir smulkių akmenukų (grūsto granito) priemaišomis. Matmenys: 26 x 25 x 25 mm; 38 x 22 x 17 mm; 33 x 32 x 20 mm; 28 x 27 x 18 mm; 31 x 22 x 18 mm; 32 x 20 x 15 mm; 27 x 23 x 17 mm; 27 x 18 x 12 mm; 36 x 19 x 18 mm; 27 x 31 x 8 mm; 32 x 26 x 25 mm; 25 x 21 x 16 mm; 49 x 32 x 25 mm; 32 x 29 x 14 mm; 44 x 27 x 26 mm; 24 x 40 x 15 mm; 28 x 38 x 18 mm; 26 x 36 x 14 mm. Skliausteliuose radinių sąrašas nurodytas pagal archeologinių tyrinėjimų ataskaitoje esančią numeraciją. Kartenos piliakalnį su gyvenvieta 2012 m. tyrinėjo Julius Kanarskas; KPD leidimo Nr. 19, 2012-04-10; atestato Nr. 2258, 2012-03-22.	Patenkinama	Dov.	LS <u>3881</u> <u>1-25</u>

Iš viso priimta (skaičiais ir žodžiais): 25 (dvidešimt penki) masiniai archeologiniai radiniai

Aktas sudarytas 3 egzemplioriais.

Priėmė vyr. fondų saugotoja
(Pareigų pavadinimas)

Perdavė archeologas
(Pareigų pavadinimas)

Vyr. fondų saugotoja

Rinkinio saugotojas

Dalia Padriezienė
(Parašas)

Dalia Padriezienė
(Vardas ir pavardė)

Julius Kanarskas
(Parašas)

Julius Kanarskas
(Vardas ir pavardė)

Dalia Padriezienė
(Parašas)

Dalia Padriezienė
(Vardas ir pavardė)

Donatas Butkus
(Parašas)

Donatas Butkus
(Vardas ir pavardė)

2013 m. Kovo 12 d.

Muziejaus direktorė V. Kanapkienė

2013 m.

mėn. 12 d.

Kretingos rajono savivaldybė
KRETINGOS MUZIEJUS

Vilniaus 20, LT-97104 Kretinga, tel.-faks. 8-445 77323, tel. 8-445 79039

EKSPONATŲ PRIĖMIMO-PERDAVIMO AKTAS

2013 m. 12 12 d. Nr. 13

Muziejaus darbuotojas vyr. fondų saugotoja Dalia Padriezienė priėmė, o

archeologas Julius Kanarskas, Savanorių 29-14, Kretinga

perdavė nuolat saugoti muziejui šias muziejines vertybes:
(nuolat ar laikinai saugoti)

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
1. 1-6	TŪTOS (6 vnt.), buteliškos, atbrailinės, nuo kovinio šautuvo šovinio, žalvarinės. Korpusas plonasis cilindrinio ritinio formos, su siauresniu kakleliu nuožulniais peteliais atvirajame gale. Dugnelis platesnis, su atbraila tūtos išmetiklio dantukui užsikabinti. Jo plokštumos viduryje yra anga su iššauta kapsule. Kalibras: 7,62 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta. XX a. pr. Matmenys:	Korodavusios, patinuotos.	Dov.	GEK 28064 1-6
	1. Aukštis – 53 mm; skersmuo: angos – 8 mm, dugnelio – 14 mm. Svoris – 9,1 g.	Angokraštis deformuotas.		
	2. Aukštis – 53 mm; skersmuo: angos – 8 mm, dugnelio – 14 mm. Svoris – 8,5 g.	Dalis kaklelio ištrupėjęs.		
	3. Aukštis – 53 mm; skersmuo: angos – 8 mm, dugnelio – 14 mm. Svoris – 8,6 g.	Kaklelis aptrupėjęs, deformuotas.		
	4. Aukštis – 53 mm; skersmuo: angos – 8 mm, dugnelio – 14 mm. Svoris – 9,3 g.			
	5. Aukštis – 48 mm; skersmuo: angos – 9 mm, dugnelio – 14 mm. Svoris – 8,2 g.	Kaklelis ištrupėjęs.		
	6. Aukštis – 32 mm; skersmuo: angos – 11 mm, dugnelio – 14 mm. Svoris – 6,8 g.	Viršutinė dalis neišliko.		
2. 1-2	TŪTOS (2 vnt.), buteliškos, griovelinės, nuo automatinio kovinio šautuvo šovinio, žalvarinės. Korpusas plonasis cilindrinio ritinio formos, su siauresniu kakleliu nuožulniais peteliais atvirajame gale. Dugnelio išorėje ištekintas žiedinis griovelis tūtos išmetiklio dantukui užsikabinti. Jo plokštumos viduryje yra anga su iššauta kapsule. Kalibras: 7,62 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta. XX a. I p. Matmenys:	Korodavusios, patinuotos.		GEK 28065 1-2
	1. Aukštis – 57 mm; skersmuo: angos – 9 mm, dugnelio – 13 mm. Svoris – 9,7 g.	Korpuso apačia suplota.		
	2. Aukštis – 57 mm; angos plotis – 12 mm, dugnelio plotis – 13 mm. Svoris – 9,9 g.	Korpusas iš abiejų pusių suplotas.		
3.	KULKA, kariška, apvalkalinė, nuo kovinio šautuvo šovinio, pagaminta iš švino ir geležies. Matmenys: aukštis – 32 mm, plotis – 14 mm, storis – 6 mm. Svoris – 10 g.	Iš abiejų pusių suplota, korodavusi.	Dov.	GEK 28066

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
4.	TŪTA, cilindrinė, atbrailinė, nuo medžioklinio šautuvo, žalvarinė. Korpusas plonasienio cilindrinio ritinio formos. Dugnelis platesnis, su atbraila tūtai ištraukti. Jo plokštumos viduryje yra anga su iššauta kapsule, aplinkui kurią įspausti gamykliniai duomenys. Kalibras: 16 mm. Pagaminta 1954 m. Rusijoje. Matmenys: aukštis – 32 mm, angos skersmuo – 19 mm, dugnelio skersmuo – 21 mm. Svoris – 10,8 g.	Korodavusi, patinuota, viršutinė dalis sunykusi.	Dov.	GEK 28067
5.	KULKA, medžioklinė, susidedanti iš galvutės ir stabilizatoriaus. Galvutė švininė, su kūgine viršūne. Prie jos dugno pritvirtinti plastmasiniai stabilizatoriaus sparneliai. Kalibras: 16 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta, XX a. pab. Matmenys: aukštis – 29 mm, skersmuo – 16 mm. Svoris – 34,4 g.	Patenkinama	Dov.	GEK 28068
6. 1-24	TŪTOS (24 vnt.), buteliškos, griovelinės, nuo automatinio kovinio šautuvo šovinio, geležinės. Korpusas plonasienio cilindrinio ritinio formos, su siauresniu kakleliu nuožulniais peteliais atvirajame gale. Dugnelio išorėje ištekintas žiedinis griovelis tūtos išmetiklio dantukui užsikabinti. Jo plokštumos viduryje yra anga su iššauta kapsule. Kalibras: 7,62 mm. Pagaminimo vieta nenustatyta. XX a. I p. Matmenys: aukštis – 57 mm, skersmuo: angos – 10 mm, dugnelio – 12 mm. Bendras visų tūtų svoris – 270 g. Kartenos piliakalnį su gyvenviete 2012 m. tyrinėjo Julius Kanarskas; KPD leidimo Nr. 19, 2012-04-10; atestato Nr. 2258, 2012-03-22. Tyrimus finansavo UAB „Rekreacinė statyba“ (Vilnius), vykdžiusi piliakalnio komplekso tvarkymo darbus. Darbų užsakovas – Salantų regioninio parko direkcija.	Korodavusios, pasidengusios rūdžių šašais. Trijų tūtų korpuso viršutinė dalis sunykusi.	Dov.	P 8686 1-24

Iš viso priimta (skaičiais ir žodžiais): 35 (trisdešimt penki) dirbiniai

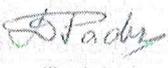
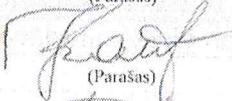
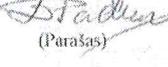
Aktas sudarytas 2 egzemplioriais.

Priėmė vyr. fondų saugotoja
(Pareigų pavadinimas)

Perdavė
(Pareigų pavadinimas)

Vyr. fondų saugotoja

Rinkinio saugotojas

(Parašas)

(Parašas)

(Parašas)
(Parašas)

Dalia Padriezienė
(Vardas ir pavardė)

Julius Kanarskas
(Vardas ir pavardė)

Dalia Padriezienė
(Vardas ir pavardė)

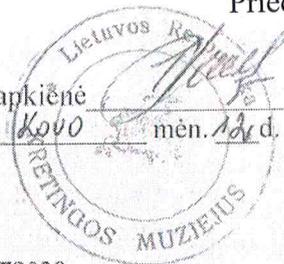
Julius Kanarskas
(Vardas ir pavardė)

2013 m. liepa 14 d.

TVIRTINU

Muziejaus direktorė V. Kanapkiėnė

2013 m.

mėn. 12 d.

Kretingos rajono savivaldybė
KRETINGOS MUZIEJUS

Vilniaus 20, LT-97104 Kretinga, tel.-faks. 8-445 77323, tel. 8-445 79039

EKSPONATŲ PRIĖMIMO-PERDAVIMO AKTAS

2013 m. 10 00 mėn. 12 d. Nr. 121

Muziejaus darbuotojas vyr. fondų saugotoja Dalia Padriezienė priėmė, o
archeologas Julius Kanarskas, Savanorių 29-14, Kretinga

perdavė nuolat saugoti muziejui šias muziejines vertybes:
(nuolat ar laikinai saugoti)

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
1. 1-25	BREŽINIAI (25 vnt.), juodai balti, grafiniai, horizontalaus ir vertikalaus formatų. Kartenos piliakalnio su gyvenciu, Kartenos sen., Kretingos r. sav., 2012 m. archeologinių tyrimų planai: 1. Perkasos Nr. 1 planas; 2. Perkasos Nr. 1 šiaurės vakarinės dalies stulpaviečių Nr. 1-5, 8 ir 9 planas ir skersiniai pjūviai; 3. Perkasos Nr. 1 šiaurės rytinės dalies stulpaviečių Nr. 6, 7, 24, 25, 27 ir 28 planas ir skersiniai pjūviai; 4. Perkasos Nr. 1 pietvakarinės dalies stulpaviečių Nr. 10-19 ir 26 planas; 5. Perkasos Nr. 1 pietvakarinės dalies stulpaviečių Nr. 10-19 ir 26 skersiniai pjūviai; 6. Perkasos Nr. 1 pietrytinės dalies stulpaviečių Nr. 20-23 planas ir skersiniai pjūviai; 7. Perkasos Nr. 1 sienelių pjūviai; 8. Perkasos Nr. 2 planas; 9. Perkasos Nr. 2 rytinės ir pietinės sienelių pjūviai; 10. Perkasos Nr. 2 šiaurinės ir vakarinės sienelių pjūviai; 11. Perkasos Nr. 3 planas; 12. Perkasos Nr. 3 rytinės ir pietinės sienelių pjūviai; 13. Perkasos Nr. 3 šiaurinės ir vakarinės sienelių pjūviai; 14. Perkasos Nr. 4 planas ir sienelių pjūviai; 15. Ugniavietės Nr. 2 planas ir skersinis pjūvis; 16. Perkasos Nr. 5 planas; 17. Ugniavietės Nr. 3 planas ir skersinis pjūvis; 18. Perkasos Nr. 5 sienelių pjūviai; 19. Dėmės Nr. 3 planas; 20. Šurfo Nr. 1 sienelių pjūviai; 21. Šurfo Nr. 2 planas ir šiaurinės sienelės pjūvis; 22. Šurfo Nr. 2 sienelių pjūviai; 23. Šurfo Nr. 4 sienelių pjūviai; 24. Šurfo Nr. 47 planas ir ugniavietės Nr. 1 pjūviai; 25. Šurfo Nr. 47 sienelių pjūviai.	Gera.	Dov.	GEK 28063 1-25
	Braižė Julius Kanarskas, Kretinga, 2012 m. Medžiaga: braižymo popierius. Technika: braižymas, rašymas.			

TVIRTINU
Muziejaus direktorė V. Kanapkienė
2013 m. 2000 mėn. 12 d.

Kretingos rajono savivaldybė
KRETINGOS MUZIEJUS

Vilniaus 20, LT-97104 Kretinga, tel.-faks. 8-445 77323, tel. 8-445 79039

EKSPONATŲ PRIĖMIMO-PERDAVIMO A K T A S

2013 m. 2000 12 d. Nr. 14

Muziejaus darbuotojas vyr. fondų saugotoja Dalia Padriezienė
priėmė, o archeologas Julius Kanarskas, Savanorių 29-14, Kretinga
perdavė nuolat saugoti muziejui šias muziejines vertybes:
(nuolat ar laikinai saugoti)

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
1. 1-188	OPTINIS DISKAS su 187 skaitmeninių nuotraukų failais. Kartenos piliakalnio su gyvenvietė (u.k. 27383) teritorijos ir apsaugos zonos 2012 m. žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų fiksacinė medžiaga, nepanaudota tyrinėjimų ataskaitoje: 1-2. Piliakalnis iš P ir P-PV pusių, 2012-04-05; 3. Piliakalnis iš P pusės, 2012-06-14; 4. Piliakalnis iš PV pusės, 2012-04-05; 5. Piliakalnis iš PV-V pusės, 2012-03-27; 6. Piliakalnis iš SV pusės, 2012-04-05; 7-8. Piliakalnis iš ŠV pusės, 2012-07-15; 9-11. Piliakalnis iš ŠV-Š pusės, 2012-07-15; 12. Piliakalnis iš Š pusės, 2012-07-15; 13. Piliakalnis iš Š-SV pusės, 2012-07-04; 14. Piliakalnis iš Š pusės, 2012-03-27; 15. Piliakalnis iš Š pusės, 2012-07-04; 16. Piliakalnis iš Š pusės, 2012-04-05; 17-18. Piliakalnis iš ŠR ir ŠR-R pusių, 2012-07-04; 19. Piliakalnis iš ŠR-R pusės, 2012-07-15; 20. Atmatuota perkasa P1 iš PV pusės, 2012-05-12; 21. Atidengta perkasa P1 iš PV pusės, 2012-05-13; 22-24. Atidengta perkasa P1 iš P pusės, 2012-05-13; 25. Atidengta perkasa P1 iš PR pusės, 2012-05-13; 26-27. Atidengta perkasa P1 iš R pusės, 2012-05-13; 28. Atidengta perkasa P1 iš ŠR pusės, 2012-05-13; 29-30. Atidengta perkasa P1 iš Š pusės, 2012-05-13; 31-32. Atidengta perkasa P1 iš V pusės, 2012-05-13; 33. Stulpaviečių kontūrai perkasos ŠV dalyje iš ŠV pusės, 2012-05-13; 34. Stulpaviečių kontūrai perkasos ŠV dalyje iš PR pusės, 2012-05-13; 35. Stulpaviečių kontūrai perkasos ŠV dalyje iš ŠR pusės, 2012-05-13; 36-37. Stulpavietės St1 pjūvis iš P pusės, 2012-05-13; 38-39. Stulpavietės St2 pjūvis iš P pusės, 2012-05-13; 40-42. Stulpavietės St3 pjūvis iš P pusės, 2012-05-13; 43. Stulpavietės St4 pjūvis iš PR pusės, 2012-05-15; 44-45. Stulpavietės St5 pjūvis iš P pusės, 2012-05-13; 46. Stulpavietės St6 pjūvis iš P pusės, 2012-05-14; 47. Išpreparuota stulpavietė St7, 2012-05-13; 48-49. Stulpavietės St8 pjūvis iš P pusės, 2012-05-13; 50-51. Stulpavietės St9 pjūvis iš P pusės, 2012-05-14; 52. Išpreparuota stulpavietė St9, 2012-05-14; 53. Stulpavietės St12 pjūvis iš PR pusės, 2012-05-19; 54. Išpreparuotos stulpavietės St11-St12, 2012-05-19; 55. Stulpavietės St13 pjūvis iš P pusės, 2012-05-19; 56. Stulpavietės St14 pjūvis iš R pusės, 2012-05-19; 57. Stulpavietės St15 pjūvis iš P pusės, 2012-05-19;	Gera	Dov.	P <u>8627</u> 1-188

Eil. Nr.	Muziejinės vertybės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Būklė	Kaina	Pastabos
	58. Stulpavietės St16 pjūvis iš P pusės, 2012-05-19;			
	59. Stulpavietės St18 pjūvis iš P pusės, 2012-05-19;			
	60. Stulpavietės St20 pjūvis iš V pusės, 2012-05-19;			
	61. Stulpavietės St21 pjūvis iš P pusės, 2012-05-19;			
	62. Stulpavietės St23 pjūvis iš V pusės, 2012-05-19;			
	63. Stulpavietės St25 pjūvis iš V pusės, 2012-05-19;			
	64. Perkasos P1 tyrimų vaizdas iš ŠV pusės, 2012-05-19;			
	65. Perkasos P1 tyrimų vaizdas iš PV-P pusės, 2012-05-19;			
	66. Perkasos P1 tyrimų vaizdas iš PV pusės, 2012-05-19;			
	67. Tiriama perkasa P1 iš PV pusės, 2012-05-19;			
	68. Tiriama perkasa P1 iš ŠV pusės, 2012-05-19;			
	69. Iširta perkasa P1. Vaizdas iš PV pusės, 2012-05-19;			
	70. Iširtos perkasos P1 V dalis. Vaizdas iš P pusės, 2012-05-19;			
	71. Iširtos perkasos P1 R dalis. Vaizdas iš PV pusės, 2012-05-20;			
	72. Iširta perkasa P1. Vaizdas iš P pusės, 2012-05-19;			
	73. Iširtos perkasos P1 R dalis. Vaizdas iš P pusės, 2012-05-19;			
	74. Iširtos perkasos P1 vaizdas iš PR pusės, 2012-05-20;			
	75. Iširtos perkasos P1 Š dalis. Vaizdas iš R pusės, 2012-05-19;			
	76. Iširtos perkasos P1 vaizdas iš R pusės, 2012-05-19;			
	77. Iširtos perkasos P1 vaizdas iš R pusės, 2012-05-20;			
	78. Iširtos perkasos P1 Š dalis. Vaizdas iš R pusės, 2012-05-19;			
	79. Iširtos perkasos P1 vaizdas iš ŠR pusės, 2012-05-20;			
	80. Iširtos perkasos P1 R dalis. Vaizdas iš Š pusės, 2012-05-19;			
	81. Iširtos perkasos P1 ŠV dalis. Vaizdas iš ŠR pusės, 2012-05-19;			
	82. Iširtos perkasos P1 vaizdas iš Š pusės, 2012-05-19;			
	83. Iširtos perkasos P1 vaizdas iš Š pusės, 2012-05-20;			
	84. Iširtos perkasos P1 V dalis. Vaizdas iš Š pusės, 2012-05-19;			
	85. Iširtos perkasos P1 vaizdas iš ŠV pusės, 2012-05-19;			
	86. Iširtos perkasos P1 Š dalis. Vaizdas iš V pusės, 2012-05-19;			
	87. Iširtos perkasos P1 vaizdas iš V pusės, 2012-05-19;			
	88. Iširtos perkasos P1 vaizdas iš V pusės, 2012-05-20;			
	89. Iširtos perkasos P1 Š dalis. Vaizdas iš PV pusės, 2012-05-20;			
	90. Iširtos perkasos P1 PV dalis. Vaizdas iš ŠV pusės, 2012-05-19;			
	91. Iširtos perkasos P1 PV kampo vaizdas iš ŠV pusės, 2012-05-19;			
	92. Iširtos perkasos P1 P dalis. Vaizdas iš ŠV pusės, 2012-05-20;			
	93. Iširtos perkasos P1 P dalis. Vaizdas iš V pusės, 2012-05-19;			
	94. Piliakalnio aikštelė su užpilta perkasa iš P pusės, 2012-05-20;			
	95. Piliakalnio aikštelės vaizdas iš P pusės, 2012-07-04;			
	96. Apkasų tranšėja aikštelės ŠV-Š krašte. Iš PV pusės, 2012-08-14;			
	97. Apžvalgos aikštelės A14 vieta iš PR pusės, 2012-07-04.			
	98. Apžvalgos aikštelė A14 nuėmus velėną. Iš P pusės, 2012-08-14;			
	99. Apžvalgos aikštelė A14 nuėmus velėną. Iš R pusės, 2012-08-14;			
	100. Tako piliakalnio aikštelės ŠR dalyje lovys iš ŠV pusės, 2012-08-14			
	101. Tako piliakalnio aikštelės R dalyje lovys iš P pusės, 2012-08-14;			
	102. Tako piliakalnio aikštelės ŠV dalyje lovys iš PV pusės, 2012-08-14;			
	103. Piliakalnio pylimas, iš ŠV-Š pusės, 2012-07-04;			
	104. Aikštelės A13 vieta pylimo PR gale iš PR-R pusės, 2012-07-04;			
	105. Aikštelės A13 vieta pylimo PR gale iš ŠV-V pusės, 2012-07-04;			
	106. Perkasos P2 vaizdas iš Š pusės, nuo pylimo viršaus, 2012-07-26;			
	107. Perkasos P2 P sienelė iš Š pusės, 2012-07-27;			
	108. Pralaidos Pr1 tranšėja griovio vietoje iš ŠV pusės, 2012-08-15;			
	109. Iširtas šurfas Š2 piliakalnio P papėdėje iš PR pusės, 2012-08-18;			
	110. Iširtas šurfas Š2 piliakalnio P papėdėje iš PV pusės, 2012-08-18;			
	111. Iširtas šurfo Š2 V sienelės pjūvis iš R pusės, 2012-08-18;			
	112. Iširtas šurfo Š2 R sienelės pjūvis iš V pusės, 2012-08-18;			
	113-115. Iširtas šurfo Š3 vaizdas iš V, R ir P pusių, 2012-08-18;			
	116. Perkasos P3 piliakalnio PR šlaite vieta iš V pusės, 2012-07-04;			
	117. Perkasos P3 piliakalnio PR šlaite vieta iš R pusės, 2012-07-15;			
	118. Atmatuota perkasa P3 piliakalnio PR šlaite iš V pusės, 2012-07-27;			
	119. Perkasos P3 P sienelės R dalies vaizdas iš ŠV pusės, 2012-07-27;			

Straipsnio informaciniam leidiniui „Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2012 metais“ projektas

Julius Kanarskas

KARTENOS PILIAKALNIO KOMPLEKSAS

Kartenos piliakalnis su gyvenviete (23783) yra Kartenos miestelio, Kretingos r. sav., P pakraštyje, Minijos kairiajame krante. Jam priskirta teritorija apima 7 ha.

Rašytiniuose šaltiniuose Kartena (Cartine) pirmąkart paminėta 1253 m. Archeologinėje literatūroje piliakalnis žinomas nuo 1899 metų.

XX a. pr. jį žvalgė L. Kšyvičikis, 1948 ir 1966 m. – LII, 1982 m. – MMT, 1992 m. – KPC, o 1995 m. – J. Kanarskas. Vizualinio apsaugos zonos pozonio žvalgomuosius archeologinius tyrimus 2011 m. vykdė B. Lisauskaitė (*ATL 2011 metais*, V., 2012, p. 635). Žvalgymų metu į P-PV nuo piliakalnio aptikta senovės gyvenvietė. Piliakalnis su gyvenviete datuoti I tūkst. II p. – XIII a.

2012 m. ES struktūrinių fondų ir LR biudžeto lėšomis buvo atliekami Kartenos piliakalnio archeologinio komplekso tvarkymo ir pritaikymo rekreacijai darbai (užsakovas – Salantų regioninio parko direkcija; projekto vadovas A. Mituzas, projektavimo darbų vadovas R. Stulpinas, architektė D. Šatkutė; darbų vykdytojas – UAB „Rekreacinė statyba“).

Darbų vykdytojas organizavo saugomos teritorijos ir apsauginės zonos archeologinius tyrimus. Jų pagrindinis tikslas – nustatyti piliakalnio archeologinio sluoksnio būklę ir išlikimo laipsnį; ištirti infrastruktūros statinių vietoje archeologinio sluoksnio dalį, kuri gali būti suardyta; patikrinti ar esama archeologinio sluoksnio piliakalnio V ir R papėdėje, mitologinio akmens ir Kartenos Lurdo aplinkoje; surinkti judintame kultūriniame sluoksnyje archeologinę ir kultūrinę-muziejinę vertę turinčius radinius.

Projekte archeologiniam kompleksui priskiriama ne tik saugoma piliakalnio su gyvenviete teritorija, bet ir dalis vizualinio apsaugos zonos pozonio su Minijos slėniu, Kartenos mitologiniu akmeniu ir Kartenos Lurdu. Todėl tiriamą teritoriją buvo padalinta į 5 zonas: piliakalnio, papėdės gyvenvietės, mitologinio akmens, Minijos slėnio ir Kartenos Lurdo.

Jose pirmiausia buvo atlikti projektuojamų takų ir aikštelių vietų archeologiniai žvalgymai. Po to vykdyti žvalgomieji archeologiniai tyrimai, kurių metu 1 x 1 m, 2 x 1 m ir 2 x 2 m dydžio šurfais patikrinti apsaugos zonoje projektuojami takai ir aikštelės, ištirtos saugomoje teritorijoje projektuojamų informacinių ir nukreipiamųjų ženklų bei rodyklių vietos, piliakalnio P ir PR šlaituose perkasomis iki projektinio gylio ištirtos laiptų vietos, o aikštelėje detalčiai ištirta perkasa archeologinio sluoksnio būklei,

stratigrafijai ir chronologijai nustatyti. Dar dvi perkastos buvo tiriamos papėdės gyvenvietės tako trasoje atsidengusių ugniaviečių aplinkoje. Archeologiniai žvalgymai buvo tęsiami pradėjus piliakalnio tvarkymo darbus. Jų metu buvo stebimi augalinio grunto nuėmimo darbai, tikrinami takų loviai, sijojamas papėdės gyvenvietėje ir piliakalnyje išjudintas maišytas gruntas.

Piliakalnio tyrimų zonoje ištirtas 65 m² plotas, o archeologiniai žvalgymai atlikti 1035 m² plote.

Centrinis zonos objektas yra piliakalnis (5223), vad. *Pilale, Pilimi, Švedų kalnu, Lūžties kalnu*, įrengtas aukštumos kyšulyje, įsiterpiančiame į Minijos ir bevardžio jos intako santaką. Jo R ir V šlaitai statūs, R – 18 m, o V – 9–10 m aukščio. Š šlaitas nuožulnesnis, su terasa, apie 30 m aukščio. Aikštelė ovalo plano, pailgas Š-P kryptimi, 48 m ilgio ir 40 m pločio. Jos P pakraštyje nuo aukštumos pusės supiltas 48 m ilgio ŠV-PR kryptimi, 30 m pločio ir iki 2 m aukščio pylimas, kurio išorinis 6–6,5 m aukščio šlaitas leidžiasi į 18 m ilgio ŠV-PR kryptimi, 11 m pločio ir 2 m gylio griovį. Už jo buvęs supiltas II pylimas, kurio ilgis ŠV-PR kryptimi 18 m, plotis – 11 m, o aukštis – 1,6 m. Už jo buvęs iškastas II griovys. Jis apie 16 m pločio ir 1,5 m gylio.

Piliakalnyje augę medžiai 2012 m. žiemą plynai iškirsti. Vidinio pylimo šlaitai išrausti žvėrių urvų, iš kurių išmestose žemėse gausu stambių anglies gabalų. Aikštelės ŠV-V pakraštyje išliko 1915 m. iškastos apkasų tranšėjos žymės. Ji laužytos formos, 43 m ilgio, 1 m pločio, 30–40 cm gylio, užslinkusi ir pasidengusi storu augaliniu sluoksniu. Piliakalnio P-PV papėdėje buvę grioviai užslinkę, o išorinis pylimas nuskleistas, išliko tik PR galas.

Piliakalnio aikštelėje ištirta 5 x 5 m dydžio *perkasa 1*. Didesnioji archeologinio sluoksnio dalis sunaikinta armens, kuriame rasta pavienių lipdytos keramikos šukių, molio tinko fragmentų. Po armeniu 28–29 cm gylyje išliko 4–6 cm, vietomis – iki 10 cm, storio apatinis archeologinio sluoksnio horizontas, o įžemyje atsidengė aikštelėje stovėjusių stulpinės konstrukcijos antžeminių statinių stulpavietės (iš viso 28). Jos apskritimo arba nežymiai išėsto ovalo plano, 22–33 cm (dvi – 36–40 cm) skersmens, pjūvyje pusapskritimio, dubens ir link dugno siaurėjančio cilindro formos, kai kurios su laipteliu vienoje pusėje, į žemį įgilintos iki 9–32 cm gylio, išsidėsčiusios eilėmis 10–58 cm atstumu viena nuo kitos. Tarpai tarp statinių siekė 85–120 cm. Dalis stulpų ties pagrindu buvę ratu ar pusračiu apdėti akmenimis. 4 stulpavietės (St17 ir 26, St13 ir 14) buvo porinės, iškastos viena šalia kitos.

Aikštelės takų ir apžvalgos aikštelių teritorijoje rasta piliakalnio laikotarpio lipdytos ir apžiestos keramikos šukių, surinkta XX a. I p. šovinių geležinių ir žalvarinių tūtų, 1854 ir 1861 m. kaldintų carinės Rusijos 1 kapeikos nominalo vario lydinio monetų. Nustatyta, kad piliakalnio aikštelė ir papėdė smarkiai užteršta įvairiais XX a. dirbiniais ir jų fragmentais. Piliakalnio tvarkymo darbų metu aikštelėje esanti apkasų tranšėja bei žvėrių urvai buvo užpilti atvežtine žeme ir užlyginti.

Piliakalnio P ir PR šlaituose projektuojamų laiptų vietoje iškastos 1 x 13 m dydžio *perkasa 2* ir 1 x 19 m dydžio – *perkasa 3*. Vienoje jų rasta X–XIII a. lipdytos, o kitoje – XVII–XVIII a. žiestos (apžiestos?) keramikos šukė.

Piliakalnio ŠV papėdėje *šurfe 1* po 80–86 cm storio supiltiniu dirvožemiu rastas 40–48 cm storio I tūkst. – II tūkst. pr. archeologinis sluoksnis su degėisiais ir lipdytos grublėtosios keramikos šukėmis. P papėdėje *šurfe 2* taip pat po supiltiniu sluoksniu 35–42 cm atsidendę archeologinis sluoksnis, susidedantis iš dviejų horizontų. Viršutinis – 10–22 cm storio, tamsiai rudas, molingas, gausiai maišytas su degėisiais, smulkiais angliukais ir molio tinko trupiniais; apatinis – 10–12 cm storio, pilkai rudas, molingas, mažai organiškas, su pavieniais smulkiais angliukais. Molio įžemis prasideda 52–78 cm gylyje, o jo paviršius iš PR į ŠV pusę žemėja 14–17 cm.

Piliakalnio R-PR papėdėje, už saugomos teritorijos ribų, bevardžio upelio dešiniojo kranto terasoje iškastuose *šurfuose 4–6* aptiktas arimo ir kitų žemės darbų stipriai apnaikintas IX–XIII a. *papėdės gyvenvietės archeologinis sluoksnis*. Šurfe 4 jis atsidendę po 32–37 cm storio buvusio armeniu. Čia archeologinis sluoksnis 10–15 cm storio, pilkšvai juodas, su gausiomis smulkių anglies gabaliukų ir molio tinko trupinių priemaišomis, pavieniais molio tinko gabalais, lipdytos lygios ir grublėtos keramikos šukėmis. Abejuose kituose šurfuose archeologinis sluoksnis per visą gylį (32–57 cm) permaišytas.

Takų trasoje piliakalnio V papėdėje rastas žalvarinės plokštelės fragmentas nuo nenustatytos paskirties dirbinio, o PV papėdėje – žalvarinis skirstiklis su 2 apkalais, žiedas paplatinta priekine dalimi, kryžminio smeigto (?) petelio galas, molio tinko, titnago fragmentų ir lipdytos keramikos lygiu ir grublėtu paviršiumi šukių.

Papėdės gyvenvietės tyrimų zona apima į PV nuo piliakalnio aukštumoje plytinčią senovės gyvenvietės (23784) teritoriją, kurios P-PR dalis dirvonuoja, o ŠV-Š dalyje auga spygliuočių mišku. Iš viso joje ištirtas 47,36 m² plotas, o archeologiniai žvalgymai atlikti 2058 m² plote.

Tyrimai parodė, kad išlikęs I tūkst. – XIII a. papėdės gyvenvietės archeologinis sluoksnis yra smarkiai apnaikintas arimo ir melioracijos, nuo pakilesnių vietų nuartas arba nustumdytas daubų užlyginimui. Vienos daubos vietoje atsidendusioje *dėmėje 1* surinkta molio tinko pavyzdžių, lipdytos keramikos šukių, rastas nedidelis susilydžiusio švyno gabalas ir gyvulio krūminis dantis. Nuartose (nustumdytose) vietose apie buvusį archeologinį sluoksnį liudija tako trasoje atsidendusios 2 ugniavietės, aplinkui kurias buvo ištirtos *perkastos 4 ir 5*.

Ugniavietė 2 (perkasa 4) apskrita, 93–95 cm skersmens, pjūvyje dubens pavidalo, į žemį įkasta 12–16 cm. Užpildas pilkai juodas, degėsingas, su angliukais, smulkiais molio tinko trupiniais, lipdytos grublėtosios ir lygiosios keramikos šukėmis. Š pakraštyje rasta pora degintinių kauliukų. Duobės dugnas atsidendę 36–41 cm gylyje nuo žemės paviršiaus. Ant dugno R pusėje gulėjo pavieniai smulkūs, pilki smulkiagrūdžiai ir rusvi stambiagrūdžiai, 10 x 9 x 3 – 7 x 6 x 5 cm dydžio akmenukai.

Ugniavietė 3 (perkasa 5) apskrita, 77–82 cm skersmens (šiek tiek išėsta ŠV-PR kryptimi), pjūvyje dubens pavidalo, į žemį įkasta 6–14 cm. Užpildas pilkai juodas, su degisiais ir angliukais, pavienėmis lipdytos keramikos šukėmis, kurios visos koncentravosi PV kontūro dalyje. Ten pat rasti 3 degintiniai kauliukai. Dugnas atsidengė 30–36 cm gylyje nuo žemės paviršiaus.

I tūkst. – II tūkst. pr. archeologinio sluoksnio liekanų aptikta gyvenvietės Š pakraštyje, į Minijos vingį įsiremusiame aukštumos kyšulyje. Šurfe 47 po 35–45 cm storio armeniu išryškėjo *ugniavietė Nr. 1*. Ji netaisyklingo, ŠR-PV kryptimi išėsto, 73 x 46 cm skersmens ovalo formos. Kontūro PV pakraštyje, 25 x 20 cm dydžio plote, pailgame PR-ŠV kryptimi, buvo gausu smulkių, perdegusių ir sutrupėjusių akmenukų.

Ugniavietės duobė „8“ pavidalo plano, susidedanti iš skirtingo skersmens ir gylio dviejų duobučių. ŠR pusė 46–50 cm skersmens, nežymiai išėsta ŠR-PV kryptimi, pjūvyje dubens pavidalo, į žemį įgilinta iki 17–18 cm. Užpildas juosvai rudas, degėsingas ir anglingas. Jame surinkta 11 smulkių akmenukų, rastos 2 lipdytos grublėtosios keramikos šukės. Dugnas buvo 60 cm gylyje nuo žemės paviršiaus.

Ugniavietės PV pusė ŠV-PR kryptimi išėsto dubens pavidalo, 35 cm ilgio ir 22–25 cm pločio, lėkštesniu dugnu, ties viduriu žemėja link ŠR dalies, į žemį įgilinta iki 12–15 cm. Užpilde labai daug degėsių, surinkta 23 smulkūs, perdegę, aptrupėję rausvai rudo-rausvo granito akmenukai, lipdytos grublėtosios keramikos šukė ir degintinio kaulo fragmentas. Dugnas buvo 55 cm gylyje nuo žemės paviršiaus.

Tarp abiejų ugniavietės dalių PV pusėje įsiterpiančiame žemio išsikišime po užpildu 54 cm gylyje atsidengė 6–8 cm skersmens, PV-ŠR kryptimi pailga duobutė, kurioje rasti vienas ant kito tampriai sugrūsti 4 nedideli, perdegę ir trapūs, rausvai rudo, stambaus grūdėtumo granito gabaliukai, kurių didžiausias, 8 x 6 x 5 cm dydžio, gulėjo viršuje, aklinai uždengdamas duobutės angą. Jos dugnas suapvalintas, atsidengė 66 cm gylyje nuop žemės paviršiaus.

Mitologinio akmens tyrimų zonoje buvo žvalgomas 32 m², o detalčiai iširtas 7 m² plotas. Archeologinio sluoksnio ar pavienių radinių nerasta. Šurfuose susidurta su ledynmečiu susiformavusiu akmenų nuogulų sluoksniu.

Akmuo kyšo iš Minijos ir Kūlupio santakos II terasos šlaito ties jos papėde. Tai *stambiagrūdis* pilkšvas, ovalo pavidalo, pailgas ŠV-PR kryptimi, 2,95 m ilgio, iki 1,98 m pločio, 25–85 cm aukščio granitas, kurio paviršiuje yra keli įdubimai, laikomi pėdomis. Ryškiausias ŠV dalyje esantis 17 cm ilgio, 15 cm pločio ir 1,5 cm gylis įdubimas, laikomas karvės (kitų – velnio) pėda. Ties viduriu matosi pora 12 x 5 cm ir 10 x 2–4 cm dydžio įdubų, kurios laikomos žmogaus (vaiko) arba laumės pėdomis.

Minijos slėnio tyrimų zonoje išžvalgytas 1935 m², o ištirtas 10 m² plotas. Nustatyta, kad grūntą sudaro sąnašinis, upės suplautas, iki 2 m storio smėlio sluoksnis, kurį skaido horizontalūs smulkaus žvyro (žvirgždo) tarpusluoksniai. Archeologinio sluoksnio ar pavienių radinių nerasta.

Kartenos Lurdo tyrimų zonoje buvo išžvalgytas 1190 m², o šurfais ištirtas 14 m² plotas. Archeologinio sluoksnio liekanų ar pavienių archeologinių radinių nerasta.

Iš viso 2012 m. Kartenos piliakalnio su gyvenviete teritorijoje ir vizualiniame apsaugos zonos pozonyje buvo ištirtas 143,36 m² plotas, o archeologiniai žvalgymai atlikti 6250 m² plote. Surinkta 14 individualių ir 136 masinės medžiagos (74 lipdytos lygiu ir grublėtu paviršiumi keramikos šukės, po 1 apžiestą ir žiestą keramikos šukę, 6 degintiniai kauliukai, 1 gyvulio dantis, 18 molio tinko pavyzdžių, 33 šovinių tūtos ir 2 kulkos) radinių. Iš jų IX–XIII a. datuojami 10 individualių radinių (titnago nuoskala ir fragmentai, žalvariniai dirbiniai, švino fragmentas), lipdyta ir apžiesta keramika, molio tinko pavyzdžiai ir osteologinė medžiaga. 1 žiesta šukė priskiriama XVII–XVIII a., o kiti kultūrinę-muziejinę vertę turintys radiniai (šaudmenys, sidabro žiedas, monetos) – XIX–XX a.

Piliakalnis datuojamas I tūkst. – XIII a. Tyrimų medžiaga (radiniai, brėžinių originalai, ataskaitoje nepanaudotos skaitmeninės nuotraukos) saugomi Kretingos muziejuje.

Santrauka vertimui į anglų k.

Kartenos piliakalnio su gyvenviete (u. k. 23783) teritorijoje ir apsaugos zonoje 2012 m. detaliai buvo ištirtas 143,36 m² plotas, o archeologiniai žvalgymai atlikti 6250 m² plote.

Piliakalnio aikštelėje archeologinis sluoksnis nuartas ir apnaikintas karinių įtvirtinimų. Išliko 4–6 cm storio apatinis archeologinio sluoksnio horizontas, virš kurio – 28–29 cm storio buvęs armuo. Piliakalnyje stovėjo stulpinės konstrukcijos antžeminiai statiniai. Jų stulpavietės apskrito arba nežymiai ištęsto ovalo plano, 22–33 cm (rečiau – 36–40 cm) skersmens, pjūvyje pusapskritimo, dubens ir link dugno siaurėjančio cilindro formos, kai kurios su laipteliu vienoje pusėje, 9–32 cm įgilintos į žemį, išsidėsčiusios eilėmis 10–58 cm atstumu viena nuo kitos. Tarpai tarp statinių siekė 85–120 cm. Dalis stulpų ties pagrindu buvę ratu ar pusračiu apdėti akmenimis.

Piliakalnio ŠV papėdėje aptiktas 35–47 cm storio archeologinis sluoksnis, esantis po 80–86 cm storio supiltiniu ir paviršinės erozijos sunėstu sluoksniu. R papėdėje išaiškintas žemutinės papėdės gyvenvietės 10–14 cm storio archeologinis sluoksnis, esantis po 32–42 cm storio buvusio arimo sluoksniu.

Saugomos aukštutinės papėdės gyvenvietės archeologinis sluoksnis smarkiai apnaikintas arimo ir nustumdytas melioracijos metu, išliko žemesnėse vietose. Gyvenietėje ištirtos 3 ugnivietės. Jos apskritos, pjūvyje dubens pavidalo, užpildytos anglinga ir degėsinga maišyta žeme, kurioje esama molio tinko trupinių, perdegusių akmenų nuoskalų, lipdytos keramikos šukių ir pavienių degintinių kauliukų.

Tyrimų metu rasta žalvarinių dirbinių (žiedas paplatinta priekine dalimi ir užkeistais galais, skirstiklis su 2 apkalais, smeigto petelio fragmentas ir pan.), titnago nuoskala, lipdytos ir apžiestos keramikos lygiu ir grublėtu paviršiumi. Radiniai saugomi Kretingos muziejuje.

Piliakalnis su gyvenvieta datuojami I tūkst. II p. – XIII a.

Illustracijos:

1 pav. Kartenos piliakalnio vaizdas iš ŠV pusės. Fot. Julius Kanarskas, 2012 m.

2 pav. Perkasa 1. I tūkst. stulpinės konstrukcijos antžeminių statinių stulpaviečių vaizdas iš ŠV pusės. Fot. Julius Kanarskas, 2012 m.

3 pav. Perkasa 4. I tūkst. II p. – II tūkst. pr. ugniavietės 2 pjūvio vaizdas iš PV pusės. Fot. Julius Kanarskas, 2012 m.

4 pav. Kartenos akmuo, vad. Laumės kūliu su Karvės (Velnio) pėda. Vaizdas iš ŠR pusės. Fot. Julius Kanarskas, 2012 m.

5 pav. Laumės kūlio Karvės arba Velnio pėda. Fot. Julius Kanarskas, 2013 m.

6 pav. Laumės kūlio Laumės arba Vaiko pėdos. Fot. Julius Kanarskas, 2013 m.

7 pav. X–XIII a. žalvario dirbiniai iš piliakalnio PV papėdės ir gyvenvietės: viršuje kairėje – žiedas paplatinta priekine dalimi ir užkeistais galais, dešinėje – kryžminio smeigto petelio galvutė, viduryje – diržo sagties liežuvėlis, apačioje – diržo skirstiklis su apkalais. Fot. Julius Kanarskas, 2012 m.

8 pav. I tūkst. II p. – II tūkst. pr. grublėtoji keramika iš ugniavietės 2 (perkasa 4). Fot. Julius Kanarskas, 2012 m.

9 pav. XI–XIII a. apžiestos keramikos šukė ir carinės Rusijos 1 kapeikos nominalo vario lydinio monetos, kaldintos 1854 ir 1861 m. Fot. Julius Kanarskas, 2012 m.

10 pav. XX a. I p. kovinių šovinių žalvarinės ir geležinės tūtos, menančios I pasaulinio karo kovas piliakalnyje. Fot. Julius Kanarskas, 2012 m.

11 pav. Kartenos piliakalniu vaizdas iš PV pusės pabaigus tvarkymo darbus. Fot. Julius Kanarskas, 2013 m. balandžio 17 d.

